

EDITORIAL

Prețul libertății și al păcii, la noi acasă

Marius Bătcă
marius.batca@presamil.ro

Regiunea Mării Negre a devenit astăzi ceea ce Berlinul a fost în Războiul Rece, linia de demarcație dintre libertate-prosperitate-dezvoltare și autoritarism-sărăcie-regres. Nu întâmplător, România a cerut o atenție sporită pentru acest spațiu, atât la Summitul NATO de la Haga, cât și la reuniunea Consiliului European de la Bruxelles.

Consolidarea posturii aliate pe flancul estic, creșterea prezenței militarilor aliați și dezvoltarea capacităților de descurajare și apărare sunt cerințe imperative pentru menținerea echilibrului strategic. Iar România trebuie să fie nu doar un beneficiar al securității euroatlantice, ci și un furnizor de stabilitate regională.

Summitul NATO de la Haga reprezintă un moment extrem de important în securitatea euroatlantică. Decizia fără precedent a statelor membre de a aloca 5% din PIB pentru apărare, până în 2035, nu este un angajament financiar-contabil, ci o asumare strategică în fața celei mai complexe situații de securitate din ultimele decenii. România, aflată în prima linie a flancului estic, nu poate rămâne decât în avangarda acestui efort, pentru securitatea propriilor cetățeni și pentru stabilitatea întregii regiuni.

În contextul în care Rusia continuă agresiunea ilegală, brutală și neprovocată în Ucraina și amenință deschis ordi-

nea internațională și securitatea noastră, NATO a răspuns unitar la Haga printr-o decizie curajoasă: 3,5% din PIB pentru nevoile militare directe și cel puțin 1,5% pentru protecția infrastructurii critice, apărare cibernetică, reziliență civilă și inovație. Este *un salt cuantic*, așa cum l-a numit secretarul general al NATO, Mark Rutte, nu doar în capabilități, ci și în mentalitatea privind apărarea, pentru că, de data aceasta, Alianța optează pentru acțiuni de prevenție.

Pentru România, alocarea acestor fonduri înseamnă consolidarea propriei industrii de apărare, crearea de locuri de muncă, întărirea infrastructurii militare și civile și creșterea interoperabilității cu aliații. Este un gest de responsabilitate și maturitate strategică.

La doar o zi după Summitul de la Haga, Consiliul European a transmis un mesaj similar, arătând că cheltuielile pentru apărare trebuie să crească semnificativ la nivelul Uniunii Europene. Instrumentul SAFE și măsurile de derogare de la Pactul de Stabilitate sunt semnale clare că securitatea europeană trebuie să iasă de sub stigmatul austerității, pe care, din păcate, Armata României și militarii români l-au purtat zeci de ani.

În contextul amenințărilor Rusiei la securitatea europeană, sprijinul pentru Ucraina nu este opțional și nici nu reprezintă un act de caritate. Dimpotrivă, este o obligație morală și strategică, pentru că Ucraina nu-și apără doar frontierele sale, ci și pe cele ale flancului estic, alături de

principiile care fundamentează ordinea euroatlantică: suveranitate, stat de drept, dreptul națiunilor de a-și decide viitorul, liber de influențele puterilor autocrate cu porniri imperialiste. Fără o Ucraină liberă, întregul flanc estic al NATO ar deveni instabil, iar România ar fi direct expusă unor riscuri de securitate pe care le-a mai trăit. Tocmai de aceea, includerea sprijinului pentru Ucraina în totalul de 5% este o mișcare inteligentă, care transformă solidaritatea într-o investiție colectivă pentru apărare.

În același timp, pentru România, la fel de important este sprijinul acordat Republicii Moldova. Ținta a acțiunilor hibride ale Moscovei, Chișinăul este vulnerabil nu doar economic și militar, ci și informațional. Uniunea Europeană, datorită eforturilor României, a recunoscut aceste riscuri și a decis accelerarea parcursului european al Republicii Moldova. Însă, fără sprijin în materie de securitate, acest drum poate fi întrerupt. De aceea, România are un rol esențial, să fie nu doar avocatul R. Moldova în UE, ci și scutul ei în fața destabilizării.

Din păcate, trăim vremuri în care apărarea nu mai este doar o opțiune. În fața unui război care nu se mai poartă doar cu tancuri, ci și cu propagandă, atacuri cibernetice și șantaj energetic, fiecare investiție în apărarea națională este o investiție în libertatea noastră. 5% din PIB pentru apărare nu este o cheltuială, ci prețul libertății și al păcii durabile, la noi acasă. ■

Vizite la Forțele Navale Române

Șeful Statului Major al Forțelor Navale, viceamiral Mihai Panait, a primit vineri, 27 iunie, la București, vizita ambasadoarei Regatului Norvegiei, Hilde Svartdal Lunde, care a fost însoțită de atașatul adjunct al apărării, Iris Fivelstad. Oficialii au discutat despre consolidarea cooperării bilaterale în domeniul naval și despre dezvoltarea învățământului militar de marină. Printre subiectele abordate s-a numărat și actuala situație de securitate din regiunea Mării Negre.

Una dintre cele mai importante amenințări cu care se confruntă statele riverane din bazinul pontic este reprezentată de minele marine aflate în derivă. În acest sens, Forțele Navale Române au luat măsuri de limitare și neutralizare a acestui pericol, prin executarea în mod sistematic a unor misiuni de monitorizare a traficului maritim și prin implicarea activă în cadrul grupului operativ pentru combaterea minelor din Marea Neagră MCM BS TG, alături de partenerii din Bulgaria și Turcia. La finalul vizitei, delegația norvegiană și-a exprimat aprecierea față de profesionalismul Forțelor Navale Române și deschiderea pentru proiecte viitoare de cooperare.

Tot săptămâna trecută, Forțele Navale Române au primit, la Constanța, vizita oficială a unei delegații din Bulgaria, condusă de directorul Serviciului Poliției Militare Bulgare, general de brigadă Ivaylo Evtimov Sotirov. Programul activităților a inclus întâlniri oficiale, schimburi de experiență și vizite la structuri din cadrul Forțelor Navale.

Vizita a debutat la sediul Centrului 39 Scafandri și a cuprins prezentarea unității, a misiunilor acesteia, precum și a sistemului de scufundare simulată LH-300 din compunerea laboratorului hiperbar, unul dintre cele mai performante sisteme de antrenament al scafandrilor din Europa. Marți, 24 iunie, delegația s-a deplasat în portul militar Constanța, a vizitat nava-școală *Mircea* și fregata *Regele Ferdinand*, de la bordul căreia a putut urmări un exercițiu demonstrativ de apărare a portului militar Constanța, exercițiu în care au fost implicate forțele de poliție militară și structurile din obiectivul militar. Activitatea s-a încheiat miercuri, 25 iunie, la Muzeul Național al Marinei Române, unde reprezentanții delegației au descoperit repere esențiale ale istoriei navale și tradițiile Forțelor Navale Române. ■ Locotenent Alexandru Turturică

Conferință la Iași

Vineri, 27 iunie, la Cercul Militar Iași s-a desfășurat conferința națională *Războiul Crimeii (1853–1856) și crearea Statului Român Modern, Elemente de interes strategic privind echilibrul de securitate în sud-estul Europei. Actualitatea unei viziuni de securitate regională și globală.*

La eveniment a participat directorul Statului Major al Apărării, general-maior Valentin Brînzei, locțiitorul comandantului Brigăzii 15 Mecanizată, colonel Lucian Sandu, reprezentanți ai Ambasadei Franței, cercetători, istorici și reprezentanți ai administrației publice locale. În deschidere, a avut loc o ceremonie militar-religioasă și dezvelirea busturilor domnitorului Alexandru Ioan Cuza și a contelui Alexandre Walewski, simboluri ale cooperării româno-franceze. De asemenea, s-au putut vizita expozițiile tematice organizate în colaborare cu Muzeul Militar Național și Universitatea Alexandru Ioan Cuza. ■ Lucian Pasăre

Trei sferturi de veac

Piața Armelor nr. 10, altădată kilometrul 0 al Sibiului, a fost, la 1 iulie, loc de întâlnire pentru militari și cei interesați de viața militară a garnizoanei de pe Cibin.

S-au celebrat 75 de ani de la înființarea Centrului de Domenii și Infrastructuri nr. 3 Sibiu, unitate care se află pe locul celei mai vechi facilități militare existente în România. Turnul de control, parte integrantă a unității amintite, a fost construit la 1410.

Povestea acestei unități, la fel și a locației, este una specială. O vom detalia în numărul următor al publicației noastre.

După dezvelirea unei plăci comemorative, în curtea unității, a avut loc un simpozion dedicat acestei tematici, iar evenimentul a continuat, ulterior, la Cercul Militar din Sibiu. ■ Cristian Frisk

EVENIMENT

Brigada 30 Gardă Mihai Viteazul, la 165 de ani

Brigada 30 Gardă Mihai Viteazul a sărbătorit marți, 1 iulie, 165 de ani de la înființarea primei unități de gardă din armata română. La 1 iulie 1860, domnitorul Alexandru Ioan Cuza înființează Batalionul 1 Tiraliori, atât ca unitate luptătoare, cât și ca unitate destinată asigurării pazei palatului domnesc și executării ceremoniilor militare. Pentru a marca momentul, a fost organizată, la Mormântul Ostașului Necunoscut, o ceremonie militară la care au participat ministrul apărării naționale, Liviu-Ionuț Moșteanu, șeful Statului Major al Apărării, general Gheorghiuță Vlad, comandanți, șefi de structuri, militari activi și în rezervă, precum și public aflat în parcul Carol din Capitală.

De-a lungul celor 165 de ani, brigada a devenit un simbol al profesionalismului și al devotamentului pentru apărarea valorilor naționale. Brigada 30 Gardă reprezintă cu onoare nu doar instituția militară, ci și România, cu istoria și tradițiile sale. Militarii acestei unități sunt cei care, prin ținuta impecabilă și disciplina desăvârșită, dau un exemplu de dedicare și responsabilitate. Alături de ei, Muzica Militară adaugă un plus de solemnitate fiecărei ceremonii, iar astăzi, de asemenea, marcăm Ziua Muzicilor Militare, conform calendarului tradițiilor militare, a precizat ministrul Moșteanu în discursul său.

Foto: mapn.ro

Acesta a mai vorbit despre importanța investiției în oameni și în formarea continuă, nu doar în înzestrarea cu echipamente militare, astfel încât armata română să fie pregătită pentru provocările actuale și, de asemenea, să fie atractivă pentru tineri.

Dragi militari ai Brigăzii 30 Gardă, sunteți profesioniști desăvârșiți și știm că perfecțiunea nu vine dintr-o simplă aparență, ea se atinge prin mii de ore de instrucție și de antrenamente. Ambiția voastră de a fi cei mai buni este cea care vă definește, iar acest lucru face ca totul să pară ușor, chiar dacă știm cât de mult efort se află în spatele fiecărei realizări. Vă doresc multă sănătate, succes în activitatea profesională și împliniri personale. La mulți ani, Brigada 30 Gardă Mihai Viteazul!, a transmis ministrul.

Comandantul brigăzii, general de brigadă Sergiu Mungiu, a prezentat istoricul unității și a vorbit despre importanța unei astfel de structuri în armata română. Suntem pe deplin conștienți de responsabilitatea de a continua pregătirea, de a răspunde așteptărilor, cel puțin la același nivel ca până acum, iar prin activitățile specifice să contribuim la consolidarea legăturii instituției militare cu societatea românească, de a promova valorile și virtuțile militare, fiind, în același timp, adevărați ambascadori nu doar a instituției militare, ci și ai României de multe ori, a menționat acesta.

Într-o postare pe pagina oficială de Facebook, șeful Armatei, general Gheorghiuță Vlad, a transmis un mesaj de felicitare: 165 de ani de istorie nu sunt doar o cifră. Sunt

generații de militari care au purtat cu mândrie însemnele unității și au fost martorii celor mai importante momente ale României moderne. Astăzi le-am văzut din nou determinarea, respectul pentru tradiție și pasiunea cu care servesc Patria. Le mulțumesc pentru tot ce fac, cu discreție și seriozitate, zi de zi.

Pentru a marca cea de-a 165-a aniversare, Studioului Cinematografic al Armatei a realizat filmul *O călătorie prin timp*, care poate fi văzut scanând codul QR. ■

Mircea pleacă în marș

Nava-școală *Mircea* pleacă miercuri, 2 iulie, din portul militar Constanța, în marșul internațional de instrucție, având la bord, alături de membrii echipajului, 75 de studenți din anul al II-lea de la Academia Navală *Mircea cel Bătrân* și 13 studenți de la universități partenere din Bulgaria, Franța, Letonia, Norvegia, Polonia și Turcia.

Ca în fiecare an, nava-simbol a Forțelor Navale Române va asigura un cadru adecvat și profesionist pentru pregătirea la cele mai înalte standarde a studenților

aflați la bord. Cadrele didactice și instructorii de la Academia Navală și de la nava-școală *Mircea* vor coordona activitățile practice ale studenților pe parcursul celor 37 de zile de marș și se vor asigura că toate cunoștințele teoretice acumulate vor fi completate cu experiența unică de la bordul legendarului velier.

Pe timpul dislocării, în Marea Mediterană și Marea Neagră, velierul va executa escale în porturile Salonic (Grecia), Durres (Albania), Bari (Italia) și Varna (Bulgaria). ■ navy.ro

FOTOGRAFIA SĂPTĂMÂNII

◆ **Constanța.** Forțele Navale Române au sărbătorit marți, 1 iulie, 105 de ani de la intrarea în serviciul Marinei Militare a Distrugătorului *Mărășești* și 40 de ani de la intrarea în serviciu a Fregatei *Mărășești*, cea mai mare navă de luptă construită în șantierul naval românesc.

Astfel, în Portul Militar Constanța, la dana Fregatei *Mărășești* – 111, a fost organizată o festivitate, în prezența șefului Statului Major al Forțelor Navale, viceamiral Mihai Panait. Evenimentul și-a propus nu doar să onoreze trecutul glorios al navei și devotamentul generațiilor de marinari care au servit sub pavilionul acesteia, ci și să reafirme angajamentul marinarilor militari față de valorile fundamentale ale Forțelor Navale Române: onoare, loialitate și profesionalism.

O altă ceremonie organizată la Constanța a marcat împlinirea, la 1 iulie, a 45 de ani de la înființarea Divizionului 175 Nave Scafandri de Luptă Comandor Constantin Scarlat. ■

Foto: navy.ro

Prima ședință CSAȚ convocată de Nicușor Dan

Luni, 30 iunie, a avut loc, la Palatul Cotroceni, prima ședință a Consiliului Suprem de Apărare a Țării (CSAȚ) condusă de președintele Nicușor Dan. Pe ordinea de zi a ședinței s-au aflat fenomenul evaziunii fiscale, situația creată în urma inundării Salinei Praid, activitatea Directoratului Național de Securitate Cibernetică, situația conflictului pornit de Rusia în Ucraina, precum și misiunile și operațiile armatei române în afara țării pentru anul 2026.

În privința evaziunii fiscale, un comunicat al Administrației prezidențiale menționează că s-a stabilit necesitatea unei abordări coordonate și ferme din partea tuturor instituțiilor cu atribuții în domeniu, pentru a identifica și elimina rețelele de evaziune și fraudă fiscală, prin intensificarea controalelor, digitalizarea accelerată a sistemului fiscal și utilizarea tuturor instrumentelor legale pentru a recupera prejudiciile aduse statului român. Amintim că este prima dată când evaziunea fiscală se află pe ordinea de zi a CSAȚ ca amenințare și risc la adresa securității naționale.

Membrii Consiliului au analizat și aprobat forțele armate ale României care pot fi puse la dispoziție pentru participarea la misiuni și operații în afara teritoriului statului român în 2026. Mai multe detalii în acest sens nu sunt oferite de comunicatul final oferit de Administrația prezidențială. Voi sprijini aceste angajamente alături de echipa din MAPN, cu respect pentru militarii noștri și cu responsabilitate față de români, a transmis, într-o postare pe pagina oficială de Facebook, ministrul apărării naționale, Liviu-Ionuț Moșteanu.

Foto: presidency.ro

Un alt subiect discutat în cadrul ședinței CSAȚ a vizat evoluțiile privind războiul declanșat de Rusia împotriva Ucrainei, fiind analizate situația de pe front și stadiul negocierilor, din perspectiva implicațiilor pentru România, se arată în sumarul ședinței.

Este în interesul țării noastre ca războiul să se încheie printr-o pace justă și durabilă, care să stabilească garanții solide de natură să descurajeze o nouă agresiune din partea Rusiei și să contribuie la securitatea spațiului euroatlantic, inclusiv a regiunii Mării Negre, menționează sursa citată. De asemenea, se arată că România este direct interesată de securitatea Ucrainei, sprijinind eforturile SUA pentru încetarea conflictului, condamnăm lipsa voinței politice a Moscovei pentru pace.

În acest sens, membrii CSAȚ au menționat că negocierile nu pot avea loc fără Ucraina și UE, iar o pace stabilă trebuie să excludă ferm orice încercare rusă de re-

divizare a Europei în sfere de influență. [...] Alături de celelalte state membre UE și NATO, România va continua să sprijine Ucraina în lupta pentru apărarea suveranității sale, menționează comunicatul.

În continuarea ședinței, a fost discutat și aprobat Raportul de activitate pe anul 2024 al Directoratului Național de Securitate Cibernetică. Acest lucru vine în contextul în care, anul trecut, nivelul general al amenințării cibernetice în țara noastră a fost unul ridicat.

De asemenea, a fost dezbătută situația gravă de la Salina Praid, o componentă importantă a infrastructurii economice și strategice a României. Salina Praid nu este doar un obiectiv economic, ci și unul cu impact social și turistic semnificativ, transmite Administrația prezidențială. Membrii CSAȚ au evaluat două scenarii pentru viitorul Salinei Praid, unul de recondiționare a minei vechi și altul de înființare a unei noi mine pentru vizitatori și a unei noi mine de producție. ■

Industria de armament, factor de descurajare a agresiunilor

Direcția generală pentru armamente, împreună cu Ambasada Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și ADS Group, a organizat miercuri, 25 iunie, în Sala de Marmură a Palatului Cercului Militar Național, „UK-Romania Defence Industry Day”, activitate la care au participat companii din industria de apărare a Regatului Unit și României, reprezentanți ai Ministerului Apărării Naționale și ai Ministerului Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului.

Scopul principal al unui eveniment de tip *Industry Day* este de a oferi informații potențialilor vânzători sau cumpărători, furnizori și subcontractanți cu privire la oportunități viitoare de achiziții. În ziua în care președintele României Nicușor Dan se întâlnea la Haga cu premierul britanic Keir Starmer, 20 de companii britanice mici, medii și mari, cum le-a prezentat ambasadorul UK la București, au fost informate cu privire la nevoile de echipamente ale armatei române și și-au prezentat ofertele.

Avem un parteneriat strategic care datează din 2023 și care pune securitatea și apărarea în centrul atenției. Avem un nou tratat de apărare care tocmai a fost ratificat între cele două țări. Și avem o nouă strategie industrială lansată luni în Regatul Unit, care pune apărarea și securitatea în centrul a ceea ce vom face în Regatul Unit, a declarat ambasadorul britanic la București, Giles Portman.

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord va putea să participe la licitațiile pentru achiziția de echipamente militare, la nivel european, din programul SAFE, ca urmare a acordului semnat de Londra și Bruxelles la 19 mai și a celor aflate în curs de negociere și semnare. Există un potențial uriaș pentru ca industriile noastre să colaboreze mai strâns, iar rolul meu ca ambasador britanic și al Ambasadei Marii Britanii va fi să ne asigurăm că sprijinim industria britanică de apărare, dar și forțele armate și industria românească de apărare, pentru a ne asigura că suntem cei mai apropiați parteneri, oferind securitate și stabilitate cetățenilor noștri, dar și întregii noastre vecinătăți, a spus ambasadorul Portman.

Oliver Harry, directorul pentru exporturi în domeniul apărării și securității din Departamentul pentru Afaceri și Comerț al guvernului britanic, a declarat că Londra a publicat recent, pe lângă noua strategie industrială la care a făcut referire ambasadorul, și o revizuire strategică a apărării, care numește România ca partener esențial. Ambele documente explică cât de important este sectorul apărării pentru guvern și pentru poziția viitoare a Regatului Unit.

Modalitatea de a descuraja statele agresive, care ar putea pune probleme de securitate ambelor state este prin existența unei baze industriale puternice și vibrante, a spus Harry. Sunt foarte mândru să mă aflu astăzi aici cu 20 de companii britanice, cele mai bune companii britanice. O parte dintre acestea lucrează deja foarte îndeaproape cu parteneri români și este fantastic să vedem parteneri britanici și români alături la diferitele lor standuri. ■ Locotenent-colonel Bogdan Oproiu

Pagini realizate de Dorin Luca

Angajament pentru securitatea euroatlantică

Marti, 1 iulie, ministrul apărării naționale, Liviu-Ionuț Moșteanu, s-a întâlnit cu însărcinatul cu afaceri a.i. al Ambasadei SUA la București, Michael Dickerson, anunțând un comunicat de presă al MAPN.

Potrivit sursei citate, discuțiile au evidențiat angajamentul ferm al ambelor părți pentru asigurarea securității euroatlantice, în contextul provocărilor actuale din regiunea Mării Negre. Ministrul apărării a subliniat importanța menținerii unei prezențe militare americane robuste pe teritoriul României, element esențial în consolidarea poziției NATO.

În comunicat se mai arată că a fost reiterat obiectivul strategic al României de a atinge un nivel de

investiții de 5% din PIB în domeniul apărării până în 2035, conform angajamentelor asumate la Summitul NATO de la Haga.

Cooperarea între forțele armate române și cele americane a fost apreciată drept una dintre cele mai solide componente ale parteneriatului bilateral, cu un impact direct în creșterea interoperabilității și pregătirii pentru eventuale provocări. Relația noastră cu Statele Unite reprezintă un pilon fundamental al securității naționale și regionale. Vom continua să aprofundăm această colaborare strategică pentru a răspunde eficient oricărui provocări de securitate, a declarat ministrul Moșteanu. ■ mapn.ro

Programele de achiziții SHORAD-VSHORAD și MANPAD

În contextul discuțiilor apărute recent în spațiul public privind achizițiile de echipamente de apărare aeriană, Ministerul Apărării Naționale a venit cu o serie de precizări. Într-un comunicat de presă, MAPN informează că derulează mai multe programe de înzestrare, printre care cel de apărare aeriană cu rază scurtă și foarte scurtă (SHORAD-VSHORAD) și sistemul de rachete antiaeriene cu bătaie apropiată/rază foarte scurtă de acțiune, portabil – MANPAD.

În ceea ce privește achiziția SHORAD-VSHORAD, aceasta a fost aprobată în 2020, având o valoare de aproximativ 1,9 miliarde de euro, fără TVA. MAPN transmite că procedura com-

petitivă s-a încheiat, fără a fi depuse contestații, urmând a fi semnat acordul cadru între MAPN și compania câștigătoare. În comunicat nu se menționează compania câștigătoare.

Achiziția MANPAD a fost aprobată în 2022, cu o valoare estimată de aproximativ 700 de milioane de euro, fără TVA. Programul constă în achiziția a 231 de sisteme de rachete antiaeriene MANPAD, a suportului logistic aferent, precum și echipamentelor de instruire și antrenament, fiind destinate structurilor din cadrul Forțelor Terestre, Forțelor Navale, Forțelor Aeriene și Comandamentului pentru Operații Speciale, se arată în avizul favorabil dat de Parlament la 21 iunie 2022.

Aici este vorba de sistemul francez *Mistral 3*, al companiei franceze MBDA. Statul francez propune rachete de ultimă generație *Mistral 3 (MBDA)* în cadrul unei achiziții comune pentru nouă țări, inclusiv Franța și România. Astfel, toate țările beneficiază de aceleași condiții de achiziție (preț avantajos, calitate și performanță), arată Ambasada Franței într-un comunicat de presă. Achiziția la comun consolidează interoperabilitatea și, totodată, reduce costul prin plasarea unei comenzi mai mari. Ambasada Franței informează că prețul propus României este mult mai mic decât bugetul de 700 de milioane de euro aprobat de Parlamentul de la București pentru acest echipament.

MAPN transmite că programul MANPAD poate beneficia de finanțare parțială nerambursabilă prin Instrumentul pentru Consolidarea Industriei Europene de Apărare prin Achiziții Publice în Comun (EDIRPA), ceea ce înseamnă că o parte din costuri pot fi acoperite de Uniunea Europeană.

În comunicatul MAPN se mai arată că vor fi folosite toate instrumentele disponibile la nivelul Uniunii Europene pentru a reduce costurile achiziției, iar o opțiune importantă în acest proces o reprezintă Instrumentul Acțiunea pentru Securitatea Europei (SAFE) prin consolidarea industriei europene de apărare. ■

Subiectul săptămânii, la emisiunea Jurnal Militar

La „Subiectul săptămânii”, invitatul lui Constantin LHerțanu este generalul-maior (r) Dan-Florin Grecu, președintele Asociației Ofițerilor în Rezervă din România. Aflăm concluziile-cheie de la summitul NATO de la Haga, impactul asupra apărării naționale și a celei europene, semnalele transmise autorităților de la Kremlin, precum și cât de pregătită este Alianța Nord-Atlantică pentru provocările anului 2025. ■

EVENIMENT

România, angajament ferm pentru apărarea colectivă în NATO

România a evidențiat, la Summitul NATO de la Haga, importanța crucială a legăturii transatlantice și a apărării colective, care are la bază Articolul 5 al Tratatului de la Washington. În acest sens, a susținut deciziile aliate privind creșterea graduală a bugetelor apărării și consolidarea posturii NATO de descurajare și apărare. De asemenea, a solicitat acordarea unei atenții sporite flancului estic și Mării Negre, regiune de importanță strategică pentru securitatea euroatlantică. Nu în ultimul rând, a reconfirmat rolul activ și credibil în cadrul NATO, precum și contribuția sa consistentă la securitatea regională și internațională.

Consolidarea posturii de apărare și descurajare pe flancul estic

În marja Summitului de la Haga, ministrul apărării naționale, Liviu-Ionuț Moșteanu, a avut o scurtă discuție cu Pete Hegseth, secretarul american al apărării, înaintea reuniunii miniștrilor apărării din țările NATO. Cu acest prilej, oficialul român a reafirmat angajamentul țării noastre de a consolida parteneriatul strategic cu SUA și i-a adresat omologului american invitația de a vizita România, pentru a discuta, în teren, aspecte ce țin de întărirea securității flancului estic.

Alături de ministrul apărării naționale, s-au aflat șeful Statului Major al Apărării, generalul Gheorghiu Vlad, și locțiitorul șefului Departamentului pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale, general-locotenent Mihai Iancu.

La 24 iunie, ministrul Liviu-Ionuț Moșteanu a participat la o cină de lucru, găzduită de ministrul apărării din Regatul Țărilor de Jos, alături de omologii din statele aliate. Subiectele abordate în cadrul discuțiilor ministeriale au vizat teme strategice esențiale pentru viitorul Alianței, inclusiv necesitatea noului plan de investiții pentru apărare, care vizează atingerea unui nivel de 5% din PIB până în anul 2035, precum și măsuri pentru generarea forțelor și capacităților necesare unei posturi eficiente de descurajare și apărare aliată.

România rămâne un aliat de încredere, profund angajat în consolidarea posturii de apărare și descurajare a NATO. Susținem creșterea investițiilor în apărare, ca expresie a responsabilității noastre față de securitatea euroatlantică. În același timp, depunem eforturi susținute pentru îndeplinirea țintelor de capacități și pentru întărirea industriei naționale de apărare, a declarat Liviu-Ionuț Moșteanu.

De asemenea, în marja summitului, ministrul apărării naționale a avut, la 25 iunie, o întâlnire bilaterală cu omologul francez, Sebastien Lecornu. Potrivit MAPN, în contextul unei cooperări excelente dintre România și Franța, miniștrii apărării au abordat teme prioritare de pe agenda bilaterală, cu accent pe consolidarea Grupului de Luptă aliat din România, de la Cincu, care este condus de Franța și la care participă și militari din alte state aliate precum Belgia, Luxemburg și Spania. A fost subliniată importanța menținerii unui interes crescut al Franței în regiunea Mării Negre și din perspectiva faptului că, la finalul anului 2024, guvernul de la Paris a aprobat Strategia pentru Marea Neagră.

În spiritul consolidării cooperării bilaterale, ministrul român al apărării l-a invitat pe omologul său francez să viziteze România, cu prilejul exercițiului multințional *Dacian Fall*, planificat în această toamnă. ■

Marius Bătcă
marius.batca@presamil.ro

Președintele României, Nicușor Dan, a participat, la 24 și 25 iunie, la Haga, Regatul Țărilor de Jos, la Summitul NATO, unde au fost adoptate decizii importante cu privire la creșterea investițiilor pentru apărare, pentru a asigura forțele, capacitățile, resursele, infrastructura și reziliența necesare întăririi pe mai departe a posturii NATO de descurajare și apărare colectivă.

În primul rând, se reafirmă unitatea transatlantică, deci implicit o continuare a prezenței americane în Europa. Apoi punctul cel mai discutat în săptămânile de dinainte a fost creșterea contribuției financiare, cheltuielile militare ale fiecăruia dintre aliați, și s-a agreat această țintă de 5% din Produsul Intern Brut până în 2035. Al treilea punct, faptul că acești bani trebuie transformați în capacități militare și un angajament al statelor membre de a colabora pentru asta. Și ultimul lucru, evident, reafirmarea Rusiei ca pericol și reafirmarea sprijinului pentru Ucraina, a declarat Nicușor Dan, în timpul unei conferințe de presă, cu referire la Declarația emisă de șefii de stat și de guvern ai NATO, care au participat la reuniunea Consiliului Nord-Atlantic.

Potrivit președintelui, România a mulțumit aliaților care sunt prezenți în operațiuni în România și a reafirmat angajamentul nostru de a investi în facilități pentru a găzdui soldații aliați în România. De asemenea, Nicușor Dan a reiterat importanța regiunii Mării Negre, faptul că sprijinul

acordat Ucrainei este legat de securitatea întregului flanc estic al NATO și a atras atenția asupra importanței alegerilor parlamentare din Republica Moldova, din luna septembrie.

În marja evenimentului de la Haga, președintele României a avut întâlniri bilaterale cu președintele Turciei, Recep Tayyip Erdoğan, prim-ministrul britanic Keir Starmer și președintele ceh Petr Pavel. De asemenea, a avut scurte convorbiri cu președintele SUA, Donald Trump, președintele Franței, Emmanuel Macron, cancelarul german Friedrich Merz, premierul canadian, Mark Carney, și

cel neozelandez, Christopher Luxon, președinta Macedoniei de Nord, Gordana Siljanovska-Davkova, președintele finlandez, Alexander Stubb, președintele Muntenegrului, Jakov Milatovic, președintele Croației, Zoran Milanovic, prim-ministrul Suediei, Ulf Kristersson, și prim-ministrul Greciei, Kyriakos Mitsotakis.

Nicușor Dan a fost însoțit, la Haga, de consilierul pentru apărare și siguranță națională, Cristian Diaconescu, ministrul apărării naționale, Liviu-Ionuț Moșteanu, și ministrul afacerilor externe, Oana Țoiu, precum și ambasadorul României la NATO, Dan Neculăescu. ■

România primește 18 avioane F-16 din Țările de Jos

Ministrul apărării naționale a semnat, cu omologul său din Țările de Jos, Ruben Brekelmans, un „Memorandum de Înțelegere privind extinderea capacităților Centrului de Instruire F-16 din România”. Documentul reflectă angajamentul comun de a continua dezvoltarea acestei facilități prin stabilirea cadrului necesar pentru transferul dreptului de proprietate asupra celor 18 aeronave F-16 din dotarea Regatului Țărilor de Jos către România, precizează MAPN, într-un comunicat.

Anterior, în timpul conferinței de presă susținute de președintele României, ministrul Liviu-Ionuț Moșteanu a declarat jurnaliștilor că *sunt 18 avioane care, până la finalul anului, vor intra în proprietatea statului român, pentru un preț modic, precizând, în același timp, că este vorba despre suma de un euro.*

Centrul de instruire F-16 este un rezultat concret și valoros al cooperării bilaterale dintre România și Regatul Țărilor de Jos, cu sprijinul esențial al partenerilor americani de la Lockheed Martin. Centrul reprezintă o platformă avansată de instruire unică în Europa, care oferă piloților români, ucraineni și din alte state aliate și parteneri acces la programe de pregătire de cel mai înalt nivel, în conformitate cu standardele NATO, a declarat ministrul apărării naționale. ■

Ziua Drapelului Național

Ziua Drapelului Național a fost proclamată prin Legea nr. 96/1998 și se sărbătorește, în fiecare an, la 26 iunie. Astfel, joi, Ministerul Apărării Naționale a organizat ceremonii militare în toate garnizoanele din țară, dar și în afara granițelor, acolo unde militarii români își desfășoară activitatea.

Foto: Valentin Ciobîrcă

La **București**, Ziua Drapelului Național a fost sărbătorită joi, 26 iunie, printr-o ceremonie desfășurată în Piața Tricolorului. Drapelul național a fost binecuvântat de un preot militar și ridicat pe catargul din piață, în acordurile Imnului Național al României. La activitate au participat șeful Statului Major al Apărării, general Gheorghiță Vlad, șeful Departamentului pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții personalului Eduard Bachide, șeful Statului Major al Forțelor Navale, viceamiral Mihai Panait.

Totodată, militarii răniți din echipa *Invictus* România au marcat evenimentul printr-o ascensiune pe Vârful Omu. Activitatea a culminat cu desfășurarea unui drapel, de aproximativ 100 de metri, de către militari, voluntari *Invictus* și civili, simbolizând unitatea națională.

Ziua Drapelului Național a fost sărbătorită și la **Timișoara**. Autoritățile locale și structurile militare au organizat o serie de ceremonii religioase și militare în centrul orașului.

La **Alba Iulia**, oraș cu puternică rezonanță istorică, militarii Batalionului 136 Geniu *Apulum* alături de oficialități locale, reprezentanți ai instituțiilor publice și cetățeni au adus un omagiu tricolorului, în cadrul unei ceremonii solemne, încărcate de emoție și patriotism.

La **Buzău**, manifestările au început miercuri seara, 25 iunie, cu ceremonia de coborâre a Drapelului României și depunerea acestuia la Biserica Militară *Pogorârea Sfântului Duh*. Ceremonia de înălțare pe catarg a Drapelului Național al României a avut loc joi, pe platoul din fața primăriei. Sub privirile celor prezenți, tricolorul a fost ridicat cu onoare, simbolizând unitatea, curajul și demnitatea poporului român.

În Piața Avram Iancu din **Cluj-Napoca**, militarii Diviziei

”

Astăzi, de Ziua Drapelului Național, cinstim unul dintre cele mai puternice simboluri ale identității noastre ca popor. Ca ministru al Apărării, sunt onorat să lucrez alături de oameni care poartă drapelul pe uniformă și în suflet. Și le mulțumesc pentru curaj, loialitate și pentru devotamentul lor față de România.

”

Ionuț Moșteanu, ministrul apărării naționale

4 Infanterie *Gemina* au sărbătorit Ziua Drapelului Național în prezența generalului-maior Bogdan Cernat, comandantul mării unități. Ceremonia

comunele harghitene Corbu și Tulgheș, militarii Brigăzii 61 Vânători de Munte *General Virgil Bădulescu* au onorat și cinstit Tricolorul – simbol al curajului,

a început cu o slujbă religioasă de sfințire a Drapelului Național, urmată de momentul solemn al înălțării tricolorului pe catarg, în acordurile Imnului Național al României. Evenimentul s-a încheiat cu defilarea detașamentului de onoare, urmată de un moment spectaculos: survolul aeronavelor F-16 *Fighting Falcon* și IAR-330 *Puma* *SOCAT* din cadrul Bazei 71 Aeriană *General Emanoil Ionescu*, sub privirile și aplauzele cetățenilor prezenți la activitate.

În municipiile **Miercurea Ciuc**, **Sfântu Gheorghe** și

Ziua Drapelului Național a fost sărbătorită și în afara granițelor țării. În **Republica Centrafricană**, contingentul românesc dislocat în cadrul misiunii EUTM RCA, a marcat cu respect și mândrie Ziua Drapelului Național al României. Oriunde ne-am afla, spiritul românesc rămâne viu, iar angajamentul față de valorile și tradițiile naționale se manifestă cu aceeași intensitate.

În **Polonia**, evenimentul a fost marcat într-un mod inedit de militarii Detașamentului de Apărare Antiaeriană *Gheparzii*

Transilvani, printr-o activitate de tip *Color Run*, desfășurată împreună cu partenerii din Grupul de Luptă. În **Bosnia și Herțegovina**, militarii români din Batalionul Multinațional al operației EUFOR Althea au participat la ceremonia organizată în Camp Butmir, Sarajevo. Comandantul Batalionului Multinațional, locotenent-colonel Vasile Ardeleanu, a dat citire mesajului transmis de șeful Statului Major al Apărării, subliniind semnificația tricolorului românesc – unitate, identitate și demnitate. ■

”

Pentru militari, drapelul este stindardul sub care își execută misiunile. În fiecare zi, în țară sau peste hotare, acesta este purtat cu respect și mândrie. Este un semn al apartenenței, al identității, dar și o promisiune de loialitate. Ne amintește că ne-am asumat datoria sacră de a ne iubi și apăra țara, pentru noi și generațiile ce vor urma. Drapelul Național spune lumii cine suntem. Să-l onorăm cu responsabilitate!

”

General Gheorghiță Vlad, șeful Statului Major al Apărării

La realizarea acestui material au contribuit Nicoleta Pană, Manuel Lazăr, Teodora Oprinoiu, Laura-Bianca Pop, Maria-Magdalena Dăscălescu, Loredana Mînicuță

EXERCIȚII

PATRIOT Spark 25.11

O baterie de rachete sol-aer, din cadrul Regimentului 74 *PATRIOT*, a desfășurat, în perioada 16-25 iunie, o secvență de instruire în cadrul exercițiului tactic cu trupe și trageri reale *PATRIOT Spark 25.11*, organizat în Poligonul de Trageri Sol-Aer Capu Midia.

Bogdan Dinu

Foto: Anca Medrea, Bogdan Dinu

De data aceasta, la malul Mării Negre, a fost testat cel de-al patrulea sistem *PATRIOT* și a fost verificată funcționalitatea acestuia prin trageri reale. Astfel, a fost simulată combaterea unei rachete de croazieră, care se folosește pe scară largă în războaiele moderne. Pentru cei care se întreabă de ce se trage aici, la Marea Neagră, în proximitatea unui conflict în desfășurare, explicația este simplă, ca de fiecare dată: la Capu Midia se află singurul poligon pentru trageri antiaeriene din România. Și locul unde artileristii și rachetiștii antiaerieni se simt ca acasă.

Colonelul ing. Valeriu Călin este comandantul Școlii de Instruire pentru Apărare Anti-aeriană Capu Midia. *Un mare succes pentru noi a fost pune-*

rea la dispoziție a țintei pentru executarea tragerilor, care a fost pilotată în premieră de o echipă nouă și tânără a poligonului, spune ofițerul. O lansare de rachete PATRIOT este un eveniment semnificativ din punctul de vedere al capacităților poligonului pentru că se utilizează sistemul de siguranță la capacitate maximă, structurile de ținte și tot personalul poligonului. Trebuie să recunoaștem că este și unul din momentele cele mai spectaculoase. Chiar dacă a fost lansată o singură rachetă, procedul de trageri a fost o noutate și a fost foarte interesant și pentru personalul nostru. Iar în acest moment avem în școală studenți de la Academia Forțelor Aeriene Henri Coandă și Academia Tehnică Militară Ferdinand I care au luat contact prima dată cu aceste trageri.

Pe durata dislocării în poligonul Capu Midia militarii regimentului s-au antrenat și împreună cu aeronavele F-16 din Baza

86 Aeriană Locotenent-aviator Gheorghe Mociorniță. În scenariul zilei, ținta folosită a fost o dronă *Ultra 20*, proiectată de Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologie Militară de la Clinceni, iar racheta a fost modelul PAC 2-ATM aflată aproape de sfârșitul ciclului de viață, așadar nu a fost folosită o rachetă din noile stocuri achiziționate. Ținta a evoluat la o altitudine de doi kilometri, cu o viteză de peste 60 de metri pe secundă, așadar o țintă relativ înceată, care nu este neapărat destinată să fie angajată de sistemul *PATRIOT*, ceea ce le-a făcut viața mai grea operatorilor, pentru că o astfel de țintă simulează mai mult o dronă decât o rachetă de croazieră, cel puțin prin dimensiunile reduse (3,2 metri anvergură și doi metri lungime, așadar cu o amprentă foarte redusă). După cum preciza colonelul Virgil Toșa, comandantul Regimentului 74 *PATRIOT*, condițiile dificile

ale acestei trageri nu au făcut decât să-i motiveze și mai mult pe militarii noștri, care trebuie să se antreneze în cele mai grele condiții.

A fost o premieră și pentru că echipa care a lansat racheta a făcut-o pentru prima dată, sunt toți militari tineri și foarte tineri, de 22-23 de ani. Colonelul Virgil Toșa confirmă: *Tinerii militari din subordine s-au comportat exemplar, s-au antrenat intens pe durata acestui exercițiu, iar trageri propriu-zise nu a făcut decât să valideze nivelul lor de pregătire atins până la acest moment. Tinerii de azi se adaptează foarte repede la tehnologia digitală pe care o folosim. Exercițiul implică atât forțele și mijloacele dislocate în poligonul din Capu Midia, dar și personal și mijloace care sunt parte a sistemului de comandă-control aerian național. Practic, exercițiul a fost monitorizat și coordonat în permanență de la București.*

Generalul-locotenent Leonard Baraboi, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene.

Dornici să verificăm și noi tinerețea și entuziasmul rachetiștilor de la *PATRIOT*, am mers în poziția de trageri, unde am stat de vorbă cu sublocotenentul Cristina Livadaru. *Mediul este unul foarte deschis și avem avantajul vârstei, suntem extraordinar de curioși. Punem foarte multe întrebări și, deși suntem așa de tineri, avem pe cine să întrebăm, chiar dacă diferența de vârstă nu este foarte mare. Ne pregătim constant, acesta este scopul nostru și primim ajutor din toate părțile. Operăm cea mai modernă tehnică din Armata României și motivație mai mare nu cred că există!*

Generalul-locotenent Leonard Baraboi, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, care a asistat la lansare, a mers în poziția de trageri, și i-a felicitat personal și i-a aplaudat la scenă deschisă. *De fiecare dată am executat trageri cu sistemul PATRIOT într-un alt mod. Și azi a fost o premieră, am învățat din lecțiile anterioare, le-am pus în aplicare și suntem capabili să executăm trageri, astfel încât să folosim întreaga capacitate a sistemului PATRIOT cu succes. Sunt mândru de tinerii de azi. Ei sunt prezentul, dar și viitorul. Media de vârstă a personalului din Regimentul 74 *PATRIOT* este de 31 de ani. Majoritatea a terminat studiile acum 2-3 ani, dar au fost școliți în Statele Unite ale Americii, au continuat antrenamentul pe locația regimentului împreună cu instructori americani. Suntem mândri de ce am produs și suntem pregătiți să apărăm cerul albastru al României. Un mesaj și un calificativ în egală măsură: Felicitări, excelent! ■*

REPERE

Auditul public intern în Ministerul Apărării Naționale – de la revizor la auditor

Într-un domeniu perceput adesea cu rezervă, auditul public intern din cadrul Ministerului Apărării Naționale se dovedește a fi nu doar un mecanism de control, ci mai ales unul de prevenție și de transformare organizațională. Generalul-maior Marius Tomoială, șeful Direcției Audit Public Intern, conturează o imagine clară a rolului crucial al acestei activități într-un interviu care scoate în evidență esența profesiei și provocările asociate ei.

Locotenent-colonel
Bogdan Oproiu
bogdan.oproiu@presamil.ro

Auditul public intern – semnal de avertizare, nu condamnare

Auditul intern este ca mirosul de gaz într-o clădire – deși neplăcut, previne explozia, afirmă generalul-maior Tomoială, parafrazându-l pe expertul la nivel mondial în audit intern Jacques Renard și sintetizând astfel misiunea fundamentală a acestei activități: identificarea riscurilor și prevenirea disfuncționalităților. Departe de a fi un „braț punitiv”, auditul public intern oferă o radiografie obiectivă a activităților sau structurilor din MAPN, venind în sprijinul conducerii pentru a lua decizii informate și eficiente. *Suntem parte din aceeași armată. Nu suntem diferiți și încercăm să îndeplinim aceleași obiective prin activitatea noastră. Deci, nu trebuie să fim percepuți ca inamici. Eu înțeleg că există o oarecare reticență, dar această reticență consider că trebuie estompată în timp, pentru că se va vedea că suntem de bună credință și că venim să ajutăm, nu să arătăm cu degetul.*

Un aspect important subliniat de generalul-maior Tomoială este confuzia frecventă între auditul public intern și precursorul său, controlul financiar de gestiune. Dacă în trecut CFG-ul viza detalii exhaustive și se axa exclusiv pe detectarea deficiențelor, auditul actual are o abordare bazată pe riscuri. Echipele de audit identifică, evaluează și prioritizează riscurile semnificative, cu accent pe prevenție și consiliere, nu doar pe detecție. Când venea

controlul financiar, se sigila toată unitatea, respectiv unde erau bunurile, și se începea inventarierea. Lipsa o pereche de bocanci, se făcea cercetare administrativă și se imputa perechea de bocanci celor vinovați. Deci a doua abordare era de exhaustivitate asupra operațiunilor care se desfășurau într-o entitate, dar acest lucru nu mai este de actualitate. Abordarea pe care a adus-o auditul intern este una bazată pe riscuri; identificăm riscurile, le evaluăm și ne axăm pe cele semnificative.

Sfera largă a auditului și limitările practice

Conform Legii nr. 672/2002, auditul public intern poate acoperi toate activitățile ministerului apărării, la toate nivelurile, însă în realitate, această universalitate este imposibil de aplicat într-un termen rezonabil. De aceea, auditul în MAPN este organizat pe principii de relevanță și risc, fiind axat pe patru tipuri de misiuni: audit de regularitate, de sistem, de performanță și al tehnologiei informației. Un exemplu concret: misiunile de audit de regularitate vizează ordonatorii de credite, fiind realizate cel puțin o dată la trei ani, pentru a preveni depășirea termenelor de prescripție legală.

O inovație relevantă adusă de Direcția Audit Public Intern este buletinul preventiv, care sintetizează disfuncțiile recurente în mod anonim, oferind soluții concrete pentru remedierea acestora. Prin acest instrument, structurile ministerului pot corecta erorile în mod proactiv, fără a aștepta o nouă misiune de audit. *În cadrul misiunilor de consiliere folosim termenul de soluții. De ce? Moticul*

este că pentru aceeași problemă putem identifica mai multe soluții concurente, care poate produc același efect sau efecte diferite, iar conducerea entității are decizia de a alege soluția pe care o consideră potrivită pentru rezolvarea dificultății sau problemei respective, explică șeful Direcției.

O profesie pentru cei care vor să schimbe lucrurile

Generalul-maior Tomoială insistă asupra menținerii independenței auditorilor atât față de structura auditată, cât și în fața presiunilor externe. Aceasta presupune acces liber la documente, resurse logistice și instruire continuă. Orice conflict de interese – fie o relație personală cu cei din structura auditată, fie o legătură aparentă – trebuie declarat și analizat pentru a garanta obiectivitatea procesului. *Independență, integritate, competență și confidențialitate. Acestea sunt principiile pe care trebuie să le respectăm. Sunt principii pe care te aștepti să le aibă orice auditor și orice persoană care ar lucra în orice alt domeniu. Dar putem greși și noi, auditorii. Și atunci verificarea, sau să zic așa, supervizarea, supravegherea riscului de eroare este asigurată pe straturi sau pe niveluri.*

Departe de mitul revizorului temut, auditorul public intern ar trebui să fie perceput în MAPN ca un catalizator al schimbării. Din acest motiv, Direcția încearcă să atragă oameni de elită din minister – experți recunoscuți pe salarizare, financiar-contabil sau logistică – capabili nu doar să identifice probleme, ci și să promoveze bune practici în întreg sistemul.

Generalul-maior Tomoială susține că cei mai buni specialiști ai MAPN ar trebui să facă un stagiu în audit, pentru a transmite în profunzime complexitatea și interdependențele sistemului militar, dar și pentru a avea o voce puternică în îmbunătățirea proceselor. *Pentru că noi mergem în foarte multe unități, vedem ce practici sunt și încercăm să le implementăm pe cele bune. Cine poate implementa buna practică? O persoană care nu are experiență practică... nu, este exclus, dar o persoană care este foarte experimentată are cele mai mari șanse să fie recunoscută și să implementeze bunele practici în tot sistemul militar, spune generalul.*

Auditul nu este infailibil. Standardele internaționale și legea nu impun auditorilor să identifice orice abatere, mai ales în cazurile de fraudă bine camuflată. Așteptările ca un auditor să vadă tot sunt nerealiste, subliniază generalul-maior, care reamintește că scopul auditului este îmbunătățirea sistemului, nu vânătoarea de greșeli. În cazul care a făcut furorii în presă anul acesta, de la Comandamentul Logistic Întrunit, structură auditată des, datorită nivelului la care se află ca ordonator de credite, acesta spune că nici nu ar fi putut fi descoperite prea simplu deficiențele, pentru că discutăm de aspecte care țin de cantități, deci nu discutăm de o execuție de contract, care putea fi văzută în documente și numai dacă mergeai pe teren să faci anumite măsurători ai fi putut descoperi ceva, ceea ce este destul de dificil de făcut de o persoană care nu cunoaște foarte bine domeniul respectiv.

De altfel, profilul auditorului, explică generalul, exclude persoane de genul care au pretenția

că le știu pe toate, persoane care se uită de sus și persoane care nu au un comportament normal în societate, persoane agresive, persoane care amenință. Și asta dă și măsura calității auditorilor. *Fără auditori, fără sprijinul colegilor, Direcția Audit Public Intern nu ar fi putut obține rezultatele pe care le are în prezent și pe această cale aș vrea să mulțumesc colegilor pentru sprijinul pe care mi l-au acordat de-a lungul carierei.*

Concluzii despre audit

Auditul public intern în Ministerul Apărării Naționale este o activitate vitală, ghidată de profesionalism, etică și dorința de a construi un sistem mai eficient și mai transparent. Prin prevenție, consiliere și evaluare obiectivă, auditorii contribuie la buna funcționare a întregului aparat militar, iar prin implicarea celor mai competenți oameni, transformă auditul într-un motor de progres.

Așa cum afirmă și generalul-maior Marius Tomoială, nimic din toate acestea nu ar fi posibil fără „inima” sistemului – auditorii – care, prin muncă, integritate și dedicare, susțin direcția spre excelență a Ministerului Apărării Naționale. ■

Interviul complet poate fi urmărit scanând codul QR de mai jos.

AZIMUT

În lumea umbrelor

Liviu Anghel
liviu.anghel@presamil.ro

Joi, 26 iunie, la sediul MApN, în fața unui public numeros, s-a desfășurat o conferință, având ca temă adicțiile din lumea modernă. Specialiști în toxicologie și psihiatrie, precum și un fost dependent de jocuri de noroc le-au vorbit celor prezenți despre pericolul căderii în mrejele dependențelor de droguri, alcool sau jocuri de noroc.

Cristina Șerban, biologă, specialistă în toxicologie la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară Cantacuzino, a precizat că trebuie să facem o distincție clară între deprindere și dependență. *Deprinderea o putem aplica fumătorilor, în general, atunci când aceștia simt nevoia să*

aprindă o țigară. Deprinderea implică, în general, aspectele psihice ale consumului, spre deosebire de dependență care implică și suferințe fizice, și anume apariția sevrajului la întreruperea consumului. Cauza principală pentru care consumatorii problematici nu se adresează specialiștilor pentru întreruperea consumului este teama de simptomatologia foarte violentă a sevrajului, care poate dura de la câteva ore la două-trei săptămâni. Aceasta a mai spus că un consumator de droguri, de pildă, este adesea privit de semenii ca un infractor. Simptomatologia sevrajului este atât de brutală încât îl determină pe acesta să comită fapte la limita legii.

Psihiatrul Octavian Vasile, șeful secției de psihiatrie de la Spitalul Universitar de Urgență Militar Central Dr. Carol Davila,

a explicat că orice dependență se manifestă prin simptome. Pentru a dezvolta o dependență trebuie să existe o anumită durată de consum constant, de cel puțin un an, conform criteriilor actuale de diagnostic. Pentru a îl face să înțeleagă mai bine cum dependența de substanțe psihotrope și de alcool afectează viața de zi cu zi a familiei celui dependent, medicul a invitat auditoriul să facă un exercițiu de imaginație.

Să ne imaginăm un film care are în centru o familie obișnuită cu copii, cu o viață absolut normală. Această familie consideră că, dacă face tot ce trebuie, respectă toate normele morale, toate legile, își desfășoară activitatea conștient, nu i se poate întâmpla nimic rău. Se poate amăgi că această chestie cu drogurile se întâmplă altora și este ca un

Într-o lume în care dependențele comportamentale și cele de substanțe psihotrope devin tot mai greu de controlat, este nevoie, mai mult ca oricând, ca oamenii să fie informați, pentru a conștientiza pericolul reprezentat pentru sănătate de orice formă de adicție. Ministerul Apărării Naționale (MApN) derulează o campanie internă de conștientizare a pericolului reprezentat de consumul substanțelor interzise, de jocurile de noroc, de consumul de alcool etc.

drum paralel cu care nu ai cum să intri în contact dacă mergi pe drumul corect. Haideți să lărgim puțin cadrul și să considerăm că familia respectivă este un punct într-o rețea, pentru că părinții au colegi de serviciu, au vecini, copiii merg la școală unde au colegi și tot așa! Toți sunt în miezul unor interacțiuni permanente cu persoane cunoscute sau mai puțin cunoscute. Chiar dacă membrii familiei fac tot ce trebuie - au permis de conducere și conduc, respectând regulile de circulație - statisticile arată că unu din

monstrat că un consumator aduce lângă el între trei și cinci persoane noi pe lună. Mass-media a făcut un mare deserviciu consumatorilor de droguri și mai ales familiilor acestora, ostracizându-i. Pentru unii părinți e mai ușor să spună că fiul sau fiica lor are o boală venetică decât să recunoască problema acestora cu drogurile. Se tem de ceea ce ar spune gura lumii.

Psihiatrul Octavian Vasile a vorbit și despre adicțiile comportamentale, subliniind că este foarte important să discutăm și despre ceea ce se ascunde în spatele achizițiilor. În general este vorba de sistemul de recompensă. Sistemul de recompensă este format din niște neuroni aranjați într-o anumită structură. Atunci când sunt stimulați, ei eliberează dopamină, supranumit și hormonul fericirii, un neurotransmițător care face legătura între mai mulți neuroni.

Drogurile nu aduc efectiv ceva din afară, ci pur și simplu folosesc acest sistem intern pe care îl avem și îl detonează. Curiozitatea și dorința de a căuta plăcerea sunt elemente care fac parte din condiția umană. Cine nu este curios nu poate să evolueze, nu se poate adapta. *Gândiți-vă la o persoană care are numai răspunsuri și nu-și pune nicio problemă! Poate să evolueze, se poate adapta, dacă realitatea îl confruntă cu ceva nou? Nu are cum evita dorința de a căuta plăcerea. Când vine drogul în organism, el merge pe această cale preformată. De aceea, când vorbim de consumul de droguri, este foarte important să găsim alternative la fericirea iluzorie adusă de consumul de droguri, pentru că noi avem această capacitate de a ne produce plăcerea. Adicțiile comportamentale sunt mai nou-apărute în lumea științifică, dar există de când lumea. Se vorbește despre dependența de cumpărături, de telefon sau de rețele sociale. Simptome de sevraj există și la aceste persoane când se opresc. Persoana devine nervoasă, iritabilă, nu mai doarme, simte nevoia de a căuta orice metodă de a ajunge la telefon și așa mai departe. ■*

Cristina Șerban, biologă,
specializată în toxicologie

zece cazuri de accidente grave de circulație are legătură cu consumul de alcool. Problema drumului paralel este extrem de actuală și se întâmplă ca acesta să fie în imediata noastră vecinătate, fie că ne dăm seama, fie că nu. De aceea trebuie să fim atenți la impactul funcțional, la modul în care consumul de droguri scade calitatea muncii colegilor, scade calitatea vieții dependentului și a familiei acestuia. Consumul are consecințe medico-legale și afectează grav familiile acestora care suferă pierderi financiare foarte mari.

Toxicologa Cristina Șerban a precizat că cea mai periculoasă dependență este dependența asociativă sau imitativă. Este cool să consumi droguri, spun mulți adolescenți. Aceasta este o asociere periculoasă în România și nu numai. Prozelitismul toxicoman este foarte mare. Statistic, s-a de-

Cazul unui dependent de jocuri de noroc

Inginerul Andrei Bucșă, de 35 de ani, a venit tocmai din Botoșani pentru a le povesti oamenilor prin ce drame a trecut din cauza dependenței de jocuri de noroc și cum a reușit să rămână abstinent timp de peste opt ani. *Sunt căsătorit, sunt tatăl a doi copii și sunt dependent de jocuri de noroc. Sunt în abstenență și recuperare, astăzi, de 8 ani și 15 zile. Cum am ajuns eu la dependența de jocuri de noroc? Fiind student în Iași, un coleg care juca la cazinou m-a invitat să joc cu el. Se întâmplă o chestie*

foarte interesantă în viața celor care ajung să joace sau să parieze: majoritatea celor care sunt la primul bilet sau la primul contact cu sala de jocuri câștigă. Așa a fost și în cazul meu și m-am gândit, astfel, că n-o să mai fie nevoie să muncesc toată viața pentru că o să ajung să câștig foarte ușor bani. Acei 50 de lei pe care mi-i dădeau părinții ca să supraviețuiesc îi jucam la păcănele. La început, doar o dată pe săptămână, apoi mai des, iar sumele jucate erau din ce în ce mai mari. Nu aveam toți acești bani.

Pentru a câștiga bani a început să facă proiectele colegilor contracost. Nu a trecut foarte mult timp și s-a instalat dependența fără să-și dea seama. *Am devenit un mare manipulator și mincinos. A trecut prin multe până când, în 2017, căutând un grup de suport, a mers la Alcoolicii Anonimi. Cel mai mare ajutor l-a găsit însă la Centrul ortodox pentru recuperarea din adicții Sfântul Apostol Andrei din Botoșani, unde, la rândul lui, oferă sprijin celor aflați în suferință. Eu aveam probleme cu jocurile de noroc, dar nu erau grupuri de suport pentru jucători atunci. La momentul acesta, în România, sunt multe grupuri de suport, iar jucătorii cu probleme se întâlnesc online zilnic. ■*

Mâini de aur la Bârlad

În Secția 85 Mentenanță Echipamente Militare Tutova din Bârlad, un colectiv mic, dar unit, reușește să-și îndeplinească sarcinile primite. Structura este subordonată Centrului 84 Mentenanță și Recepție și asigură mentenanța echipamentelor Brigăzii 8 Rachete Operativ Tactice.

Plutonier-adjutant principal
Lucian Irimia
lucian.irimia@presamil.ro
Foto: arhiva Secția 85 MEM

cadrul unui colectiv unit, format din oameni serioși, profesioniști, legați nu doar prin locul de muncă, ci și prin relațiile de prietenie din afara acestuia, a spus maestrul militar principal Iulian Grădinaru.

Deși este întrebat, relativ des, dacă nu s-a hotărât să *agațe arma-n cui* și să treacă în rândurile rezerviștilor, planurile sale de viitor nu includ pensionarea mai devreme de vârsta standard, așa că se pregătește cot la cot cu mai tinerii săi colegi, astfel încât să fie în continuare de ajutor. Maistrul militar clasa a IV-a Toni-Ștefan Rabadan ocupă funcția de comandant de grupă în cadrul atelierului de reparații BAT și echipamente de geniu. Este din Iași, are 27 de ani și a absolvit Școala Militară de Maștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre Basarab I din Pitești, în 2019.

”

Am fost primul maistru militar din cadrul unității care a participat la cursurile de specializare în vederea asigurării mentenanței echipamentelor HIMARS. Sunt mândru știind că, într-o oarecare măsură, contribuim împreună cu camarazii mei la îndeplinirea obiectivelor Brigăzii 8 ROT.

”

Maistru militar clasa a IV-a
Toni-Ștefan Rabadan

lă prin participarea la cursuri de perfecționare și prin asumarea unor noi responsabilități, care să îmi permită să evoluez în carieră. Îmi doresc să îmi consolidez poziția de lider în cadrul grupului, să susțin pregătirea militarilor mai tineri și să contribuim activ la îndeplinirea

în 2006. La înființarea secției, în 2010, a fost încadrat pe funcția de electromecanic, pe care o ocupă și în prezent.

Am crescut în fiecare an, ajungând acum, la 15 ani de existență, să pot afirma că suntem în măsură să ne îndeplinim sarcinile la un

Maistru militar principal
Iulian Grădinaru

În garnizoana Bârlad, pe lângă cunoscuții artileriști își desfășoară activitatea și militarii Secției 85 Mentenanță Echipamente Militare. O structură care se reinventează cu fiecare zi, mai ales prin oamenii săi. În prezent, asigură mentenanța echipamentelor Brigăzii 8 Rachete Operativ Tactice (ROT), acolo unde sistemele HIMARS sunt în prima linie. Militarii secției s-au adaptat într-un timp scurt noilor provocări. Și nu sunt puține. Mai ales când tehnica se schimbă, iar regulile de mentenanță diferă. În același timp, prin mâinile de aur ale militarilor bârlădeni, și echipamentele mai vechi revin în exploatare.

Maistrul militar principal Iulian Grădinaru are 56 de ani și a absolvit Școala Militară de Artilerie și Geodezie Ioan Vodă din Sibiu, iar după un timp Facultatea de contabilitate și informatică de gestiune a Universității Dunărea de Jos din Galați. Este căsătorit și are doi copii. În 2002, s-a mutat în garnizoana Bârlad, de la un depozit de muniții. A îndeplinit diferite funcții specifice categoriei de personal din care face parte, în Regimentul 52 Artilerie și Batalionul 85 Sprijin Logistic. În 2010, la înființarea secției a fost numit în funcția de șef atelier reparații ATAM, pe care este încadrat și în prezent.

Activitățile pe care le desfășor în cadrul atelierului pe care îl conduc sunt, în principal, legate de reparațiile gurilor de foc de diferite calibre, în concordanță cu competențele dobândite. Mă ocup și de instruirea personalului tânăr, prin transmiterea din experiența acumulată în carieră. Am participat de-a lungul timpului, cu sprijin de specialitate, alături de structurile de artilerie ale Brigăzii 8 ROT și ale Regimentului 52 Artilerie, la exercițiile tactice cu trageri de luptă organizate și executate în poligoanele specifice acestor categorii de armamente. Am șansa să lucrez în

”

Faptul că lucrăm în sprijinul Brigăzii 8 ROT ne avantajează, ca profesioniști, pentru că luăm contact cu noile echipamente de luptă introduse în dotare. Suntem mereu dornici să învățăm și să ne dezvoltăm capacitățile pentru asigurarea mentenanței la noile tipuri de tehnică.

”

”

Mă pot mândri că sunt printre puținii care fac parte din acest colectiv din prima zi de existență a unității. La început, a fost o perioadă dificilă, cu amenajarea spațiilor și dotarea cu echipamentele necesare în procesul de reparații. Este o mare satisfacție pentru noi să redăm viață unor echipamente, să le vedem cum pleacă din curte după intervenții de mentenanță, verificate la stația ITP și autorizate să circule pe drumurile publice.

”

Caporal clasa a II-a Dragoș Iosip

Colectivul din care fac parte este format din oameni serioși, dedicați și profesioniști, pe care te poți baza în orice moment. Mă simt onorat să lucrez alături de ei, iar colaborarea este, zi de zi, o reală plăcere. Îmi propun să continui dezvoltarea profesiona-

obiectivelor unității din care fac parte, a declarat maestrul militar clasa a IV-a Toni-Ștefan Rabadan.

Caporalul clasa a II-a Dragoș Iosip are 40 de ani. Este căsătorit și are doi copii. Prima funcție ocupată în sistemul militar a fost la Batalionul 85 Sprijin Logistic,

nivel înalt de specializare. Ne adaptăm și la tehnica nouă din înzestrarea brigăzii pe care o deservim, astfel încât să fim în măsură să asigurăm sprijinul de specialitate la cerințele operaționale stabilite. Colectivul din care fac parte este serios și profesionist, în cadrul căruia învăț permanent lucruri noi și mă perfecționez constant. Îmi doresc ca acest aspect să se mențină și pe viitor. Relațiile de muncă contează foarte mult pentru noi în meseria pe care ne-am ales-o, a afirmat caporalul clasa a II-a Dragoș Iosip. ■

La ceas aniversar, transmit cele mai calde urări întregului personal care își desfășoară activitatea în cadrul unității, îi asigur că au aprecierea și recunoștința mea, le mulțumesc pentru eforturile depuse zi de zi pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite și le reamintesc motto-ul care ne ghidează activitatea - Acta non verba! ■

Maior Alin Sava – șeful Secției 85 Mentenanță Echipamente Militare

ALMA MATER

În tabără, la Brădet

În perioada 20-26 iunie, 69 de elevi sergenți ai Colegiului Național Militar *Dimitrie Cantemir*, care au optat pentru Tabăra de instruire de vară de la cabana militară Brădet, din județul Brașov, au avut parte de experiențe unice.

GrațIELA Mihăescu

Programul de pregătire a participanților a cuprins topografie militară, instrucție sanitară, executarea de marșuri pe diferite distanțe, amenajarea de adăposturi, confecționarea

diverselor tipuri de focuri și traiul în condiții de izolare. De asemenea, au avut ocazia să ia contact cu instrucția specifică vânătorilor de munte și să încerce tehnicile de cățărare la panoul artificial. S-au integrat repede în programul de pregătire, dar, mai ales, au învățat să fie cu adevărat camarazi.

Participarea la tabăra de instruire a fost o experiență cu totul specială, diferită de tot ce am trăit până acum, spune eleva sergent Laura Miu. Am avut ocazia să iau parte la activități de pregătire militară pe care nu le întâlnim în mod obișnuit. A fost intens, provocator, dar și extrem de interesant. Un alt aspect de care

s-a bucurat eleva a fost faptul că a avut ocazia de a lucra în echipă, cu fetele și băieții din companie. Ne-am sprijinit, am învățat să comunicăm și am descoperit cât de mult contează colaborarea într-un cadru atât de solicitant. Tabăra a însemnat pentru mine depășirea limitelor, descoperirea lucrului în

echipă și trăirea unor momente pe care, cu siguranță, nu le voi uita curând, conchide eleva sergent Miu.

Pentru colega ei, eleva sergent Ana Radu, activitatea s-a transformat în una de formare. Am colaborat, am învățat, m-am distrat și am rămas cu amintiri de neprețuit. Am dobândit aptitudini noi, la instrucția sanitară sau cea tactică, iar toate atelierile desfășurate în această tabără m-au pregătit pentru cariera militară.

Elevul sergent Valentin Costică spune că cele mai intense și interesante momente le-a trăit la Batalionul 21 Vânători de Munte *General Leonard Mociulschi*, cățărându-se pe zidul artificial, și la cabana Brădet, unde a învățat tehnici esențiale la atelierul de instrucție medicală și a descoperit lucruri fascinante despre armament la atelierul de cunoaștere a armei: să dezassembleze o armă pentru întreținere și pozițiile principale de tragere. A fost o săptămână plină de provocări, descoperiri și lecții valoroase despre disciplină, curaj și spirit de echipă. Momentele trăite în această săptămână ne-au oferit o perspectivă largă asupra experiențelor ce vor urma în cariera militară. Mulțumesc tuturor celor care au făcut ca această tabără să fie o experiență de neuitat și ne-au învățat că evoluția începe atunci când părăsești zona de confort.

Elevii au fost coordonați de locotenent Radu-Ionuț Soare, comandantul taberei, sublocotenent Cătălin Munteanu, comandantul detașamentului, sublocotenent Geanini Valentin Anghel, instructor, sergent-major Augustin Văsi, instructor, sergent Davide Pasc, administrator, și Victorița Buzoianu, instructor. ■

Instrucție de vară în *Perii Dăii*

Elevii claselor a XI-a din Colegiul Național Militar *Ștefan cel Mare* au participat, în perioada 20-26 iunie, la Tabăra de pregătire militară organizată în Poligonul *Perii Dăii*, din Sibiu.

FRANCESCA Șindilar

Activitatea reprezintă o modalitate practică de perfecționare a deprinderilor dobândite și oferă elevilor prilejul de a-și testa abilitățile în cadrul unor exerciții aplicativ-militare și sportive.

Tematica abordată este complexă și interesantă, cuprinzând aplicații de topografie militară, exerciții de prim ajutor, tehnici de supraviețuire. Timp de o săptămână, elevii *ștefăniști* au profitat de timpul petrecut împreună și au desfășurat, pe lângă activitățile specifice programului, competiții amicale de fotbal între plutoane, au cântat și au vizitat zona Sibiului.

Am pus în practică toate aceste elemente învățate, într-un exercițiu unde am avut un traseu complex prin tot poligonul și la fiecare punct am rezolvat câte o situație care ne-a pus în dificultate, spune elevul sergent Matei Trofin. Printre activitățile de învățare s-au numărat colaborarea și instrucția colectivă alături de studenții din Academia Forțelor Terestre Nicolae Bălcescu din Sibiu, activități sportive și culturale între companii, având și un campionat de fotbal, cu premii, adaugă elevul.

Totodată, au avut prilejul de a vizita Academia Forțelor Terestre, unde le-au fost prezentate oferta educațională și facilitățile de care dispune instituția de învățământ.

De asemenea, au vizitat sediul Comandamentului Corpului Multinațional de Sud-Est, unde au primit informații legate de Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) și despre unitățile din subordine.

De atât am avut nevoie, de o singură săptămână petrecută într-un colț izolat de lume, acolo unde cerul pare mai aproape de pământ, iar tăcerea devine uneori mai grăitoare decât orice cuvânt rostit. Într-un pustiu finit, unde pașii se pierd în praf și unde aerul e încărcat cu sensuri neștiute, s-a cuibărit, tăcută și profundă, dragostea mea pentru armată, declară eleva sergent-major Denisa Ștefănescu. Aici, în tabăra de la Daia, am simțit cum gândurile mele încep să se ordoneze în formații, cum dorințele se aliniază și cum viitorul prinde contur sub forma unei uniforme.

Pentru Denisa, tabăra din Daia n-a fost doar un loc de instrucție. A fost un loc de revelații. A fost spațiul în care mi-am înțeles rostul, unde am simțit că ceea ce trăiesc nu e o simplă etapă, ci fundamentul unei chemări. Am înțeles, poate pentru prima dată cu adevărat, că sfârșitul liceului nu este nicicum un capăt, ci doar o poartă deschisă spre drumul pe care sufletul meu a ales să pășească.

La 26 iunie, de Ziua Drapelului Național, elevii au mers într-o excursie pe Transfăgărășan, la Lacul Capra, unde au arborat Drapelul Național, după care au executat un marș până pe vârful Paltinu, la cota 2.401. ■

CARIERE ÎN UNIFORMĂ

Ștafeta lirei

Întotdeauna, alături de trupe, stau și muzicienii armatei. Pe front și în cazărmi, la sărbători naționale, la manifestări culturale și comemorative sunt și militarii care poartă pe umăr semnul lirei. La ceas aniversar, îi aducem în prim-plan pe cei pentru care alegerea acestei arme reprezintă o tradiție de familie, moștenind și arma, și pasiunea de la părinți.

Plutonier-major Alina Andrieș
alina.andries@presamil.ro

Locotenentul Elena-Magdalena Iacob, ofițer specialist în cadrul Biroului organizare, coordonare, îndrumare și control muzici militare, este

Locotenent Magdalena Iacob

fică și soție de subofițeri de muzică militară. Am crescut cu un muzician militar în casă, tatăl meu, clarinetist la muzica din Pitești. Datorită lui am descoperit și am îndrăgii muzica. A trecut în rezervă în 2006, cu gradul de plutonier-adjutant.

Magdalenei îi plăceau concertele muzicii militare și mergea cu tatăl ei, plutonier-adjutant (r) Viorel Predoiu, la spectacolele din parc, de fiecare dată când avea ocazia. Nu visam la o carieră militară, chiar dacă am făcut muzică de mică. De fapt, tatăl meu nu prea a fost de acord să dau la subofițeri, nu își dorea să fac parte din această lume a bărbaților. Dar a fost un model pentru mine. Iar școala militară nu mi s-a părut grea. Eram obișnuită cu armata de acasă.

Faptul că tatăl lucra în sistemul militar a ajutat-o să devină o persoană organizată. Și ușor-ușor, s-a obișnuit cu ideea că fiica lui va prelua ștafeta. Când am

fost admisă la Centrul de instruire pentru muzici militare, s-a bucurat din suflet. Însă, bucuria cea mai mare a fost când m-am hotărât să trec în corpul ofițerilor, devenind prima femeie ofițer de muzică din țară. Este mândru de mine și... ce

Plutonier-adjutant (r) Viorel Predoiu

bucurie poate fi mai mare decât să-i vezi pe cei dragi mândri de realizările tale?

Să fie prima femeie ofițer de muzică nu a constituit singurul moment în care Magdalena a fost deschizătoare de drumuri. După absolvirea cursului de formare, a fost și prima femeie de la Muzica Militară a Brigăzii 30 Gardă Mihai Viteazul, o structură de

care, din cauza numărului foarte mare de activități, se feresc și cei mai... destoinici bărbați. Toată lumea mă sfătuia să evit această muzică, pentru că au foarte multe protocoale, prin toată țara. Dar nu m-am temut niciodată de muncă.

De atunci, locotenentul Magdalena Iacob a absolvit Facultatea de pedagogie muzicală și, anul trecut, a absolvit și masterul la stilistică dirijorală – dirijat orchestră, la Conservator. M-a încântat că am fost prima fată de la Gardă și mi-am dorit să fiu și prima femeie ofițer de muzică.

Cel mai emoționant moment din cariera ei a fost când a luat admiterea la cursul de ofițeri, de unde, chiar și cu copil mic acasă, a reușit să iasă șefă de promoție. Mă bucur foarte mult că am ales acest drum, nu am regretat niciun moment. Am crescut cu muzica militară și iată că astăzi fac parte din lumea aceasta. Se pare că tradiția continuă. Și băiatul meu studiază muzica de câteva luni. Eu voi fi alături de el și îl voi sprijini, indiferent de ceea ce își va dori să facă.

Și sergentul-major Gabriel Adrian Manu, de patru ani instrumentist la Muzica Reprezentativă a Ministerului Apărării Naționale, este fiu de subofițer de muzică. Tatăl lui, Nicolae Manu, a fost încadrat la aceeași muzică, cu același instrument - trompeta. A ieșit la pensie în 2016, predându-i ștafeta lui Gabriel. Tata a fost trompetist la Muzica Reprezentativă. De asta m-am și îndrăgostit de muzica militară, mă lua cu el la serviciu când se putea, am văzut și auzit instrumentele de când eram mic. Tot timpul voiam să suflu în trompetă, să

de mic în unitate, învățasem cum stau lucrurile, cum e colectivul, cum sunt oamenii. Iar acesta este punctul forte al sistemului militar: colectivul. Suntem foarte uniți.

Experiența dobândită ca instrumentist în mediul civil îi confirmă că a făcut o alegere bună și nu are niciun regret. În civilie, să zic pe românește, există muncă între trompetiști. Și aici nu este deloc așa. Chiar dacă unu-i mai bun, altul mai puțin pregătit, ne ajutam între noi. După program, mergem la o piscină, la un suc. Glumim unul cu celălalt. Și-au dezvoltat chiar propriile glume, cu specific, care îi diferențiază de celelalte arme.

Cunoștea deja o parte dintre colegii de la Muzica Reprezentativă când a primit repartiție. Fuseseră colegi și cu tatăl lui, iar asta i s-a părut a fi atât un plus, cât și un minus, fiindcă ridicase ștacheta foarte sus. Ei se așteptau să fiu ca tatăl meu – foarte muncitor, să nu se sustragă de la nimic, să ajute pe toată lumea. Și am simțit presiunea

Sergent-major Gabriel Manu

Familia Manu

cânt și eu cu el. Și până la urmă și-a dat seama cât îi place și m-a dat la un liceu de muzică.

Când a ales Colegiul Național de Arte Dinu Lipatti, planul era ca, după absolvire, Gabriel să urmeze exemplul tatălui său. Dar între timp lucrurile s-au schimbat. M-am înscris la Conservator, am văzut cum e și pe la Filarmonică, cum e muzica pe parte civilă și nu mai eram atât de sigur de decizia inițială. Îndoiala însă nu a ținut mult. A înghețat un an de facultate și a urmat cursul de formare pentru subofițeri de muzică militară. Pentru că mă lua

de a mă ridica la înălțimea lui și de a duce numele mai departe.

Când și-a anunțat tatăl că până la urmă își va face o carieră în armată, s-a bucurat foarte mult. Mi-a zis un singur lucru: vezi că acum ești în armată, nu mai ești în civilie. Atât. M-a lăsat să-mi dau eu singur seama cum merg treburile. Pentru Gabriel, cel mai emoționant moment în uniformă a fost avansarea. A venit și tatăl meu, m-a văzut îmbrăcat militar și a auzit că am primit repartiție la muzica lui de suflet. Chiar am simțit că e mândru de mine. ■

La 1 iulie sărbătorim, în fiecare an, Ziua Muzicilor Militare. În urmă cu 194 de ani, regulamentul organic din 1/13 iulie 1831 prevedea funcționarea, la Iași, în cadrul Strajei Pământenești, a unei fanfare militare. Astfel, își începeau slujba sub drapel ostașii muzicanți. De atunci, evoluția istorică a armei muzicii militare este parte a istoriei Armatei României, dar și a istoriei muzicii românești.

Muzicile militare au avut un rol foarte important în diferite momente din istoria țării, de la sărbători naționale, manifestări social-politice sau culturale până la prezența pe front alături de trupele românești. Totodată, performanța artiștilor militari s-a resimțit în dezvoltarea mișcării muzicale românești. De aceea, nume ale unor mari compozitori, dirijori, interpreți, instrumentiști din cultura națională au aparținut și aparțin muzicienilor militari. ■

FOTOREPORTAJ

Lupii Negri, mereu împreună

Militarii Batalionului 151 Infanterie Războieni se pregătesc continuu. *Lupii Negri*, așa cum sunt cunoscuți militarii ieșeni, știu că nivelul lor de instruire trebuie să fie ridicat, pentru a fi în măsură să execute oricând misiunile primite. În *bârlogul* lor, în poligoanele de pe dealul Garofeanu sau în cel de la Mogoșești, infanteriștii ieșeni se antrenează la standarde înalte, ce trebuie menținute. Acum, posibilitatea de pleca într-o misiune externă, în Balcanii de Vest, îi face să fie mai atenți la detaliile pregătirii.

Plutonier-adjutant principal
Lucian Irimia
lucian.irimia@presamil.ro
Foto: Constantin Apetroaei

Revin cu plăcere, de fiecare dată, în cazarma Batalionului 151 Infanterie. Un loc plin de istorie recentă, care obligă militarii unității să se gândească la performanță. Apartenența la o structură cu renume vine cu mult efort, transpirație pe câmpul de instrucție și rezultate bune și foarte bune în pregătire.

Un detașament din Batalionul 151 Infanterie se pregătește pentru o posibilă misiune într-un teatru de operații din Balcanii de Vest. Așa că, militarii au parte de multă pregătire și diferite evaluări. În spate, dincolo de muncă, sunt implicarea și dorința de autodepășire.

Antrenamentele zilnice, desfășurate ziua și noaptea, au adus un plus în pregătirea infanteriștilor ieșeni. Au fost activități intense de instruire și trageri cu armamentul din dotare. Au avut loc exerciții tactice de tip STX (Situational Training Exercises), la nivel de grupă și pluton, în condiții cât mai apropiate de realitate. Acestea permit militarilor să rezolve scenarii complicate, ce implică luarea rapidă a deciziilor, coordonarea în teren accidentat și reacția la con-

tact. Astfel, cei mai noi camarazi au avut ocazia să experimenteze, alături de veteranii batalionului, complexitatea pregătirii pentru realizarea unor exerciții de instruire. Cei mai experimentați *Lupi Negri* au grijă constant de cei aflați la început de drum. Îi ghidează și le urmăresc îndeaproape pașii, asigurându-se de evoluția acestora.

Un element cheie al acestor activități este întărirea spiritului de echipă. Fiecare exercițiu este o ocazie de a consolida încrederea reciprocă și solidaritatea dintre militari. Sentimentul de apartenență la o unitate cu tradiție, precum Batalionul 151 Infanterie *Războieni*, constituie un puternic factor motivator.

Se simt mândri, motivați de intensitatea momentelor trăite alături de camarazii lor. Între oboseală și adrenalină, între concentrare și curaj, se naște o legătură puternică, înțeleasă doar de cei care se instruiesc umăr la umăr. Astfel de sentimente au apărut și pe timpul actualelor exerciții tactice cu deplasări rapide, patrule,

trageri în poligonul Mogoșești.

Avem parte de o altă provocare printre multe altele ale Lupilor Negri. Am desfășurat un spectru larg de exerciții pentru misiuni specifice unui teatru de operații din Balcanii de Vest. Pregătirea aceasta reprezintă un proces mai amplu. Am plecat de la nivel individ, grupă, pluton și am ajuns

la etapa finală, cu compania.

Aproximativ 50% dintre militari au experiența teatrului de operații, dar sunt convins că și ceilalți vor avea un rezultat bun. Ne-am pregătit pentru misiuni de patrulare, observare, control trafic, securizare a anumitor puncte cheie. Avem tehnică blindată și neblindată. Balcanii de Vest au cu totul alt specific,

așa că sunt alte tipuri de misiuni, față de Afganistan, unde am fost ultima dată în 2021. Cei aflați la prima misiune își doresc foarte mult să se dezvolte. La instrucție am beneficiat pe deplin de lecțiile învățate, așa că suntem pregătiți pentru orice tip de misiune, a afirmat căpitanul Dumitru Petrovici, comandant de companie. ■

LUMEA DE AZI

Summitul NATO: Aliații, hotărâți să investească mai mult în apărarea comună

Uniți în fața unor amenințări și provocări profunde la adresa securității, în special amenințarea pe termen lung reprezentată de Rusia la adresa securității euro-atlantice și amenințarea persistentă a terorismului, aliații se angajează să investească anual 5% din PIB pentru cerințele de bază în domeniul apărării,

precum și pentru cheltuieli legate de apărare și securitate până în 2035, pentru a ne îndeplini obligațiile individuale și colective, în conformitate cu articolul 3 din Tratatul de la Washington, se precizează în Declarația Summitului de la Haga, semnată de șefii de stat și de guvern ai NATO, participanți la reuniunea Consiliului Nord-Atlantic.

Investițiile noastre vor asigura că dispunem de forțele, capacitățile, resursele, infrastructura, pregătirea de luptă și reziliența necesare pentru a descuraja și a apăra, în conformitate cu cele trei sarcini fundamentale ale noastre: descurajarea și apărarea, prevenirea și gestionarea crizelor și securitatea în comun, se afirmă în documentul citat.

Statele membre NATO au convenit asupra creșterii cheltuielilor pentru apărare, angajându-se să aloce anual 5% din PIB până în 2035, conform Declarației comune publicate de liderii Alianței, reuniți la summitul de la Haga. Decizia reflectă răspunsul Alianței Nord-Atlantice la amenințările tot mai mari la adresa securității, în special la provocarea pe termen lung reprezentată de Rusia. De asemenea, liderii NATO și-au reafirmat sprijinul pentru Ucraina.

Un succes monumental

Având în vedere creșterea cheltuielilor pentru apărare, decisă de liderii statelor membre, Summitul NATO a fost un succes monumental pentru SUA, a declarat președintele american Donald Trump, citat de Agerpres.

În conferința de presă de la finalul summitului, secretarul general al NATO a spus că președintele Trump merită toate laudele pentru acordul la care au ajuns țările membre privind asumarea țintei de alocare a 5% din PIB pentru apărare ca obiectiv pentru anul 2035. Este un succes monumental pentru SUA, întrucât noi cheltuiam mult mai mult decât partea noastră justă, a declarat Trump, la conferința de presă.

De asemenea, președintele Statelor Unite a avertizat că este posibil ca Vladimir Putin să aibă ambiții teritoriale dincolo de Ucraina. ■

Un salt cuantic în apărarea colectivă

Acordul privind atingerea țintei de cheltuieli pentru apărare de 5% din PIB este esențial, a declarat secretarul general al NATO, Mark Rutte, după încheierea summitului de la Haga.

Liderii NATO au convenit asupra Planului de Investiții în Apărare de la Haga. Iar acesta va alimenta un salt cuantic în apărarea noastră colectivă, a afirmat Rutte, accentuând că decizia va stimula industria de apărare, ceea ce nu numai că ne va spori securitatea, dar va crea și locuri de muncă.

Indiferent de provocările cu care ne confruntăm – fie din partea Rusiei, a terorismului, a atacurilor cibernetice, a sabotajului sau a concurenței strategice – această Alianță este și va rămâne pregătită, dispusă și capabilă să apere fiecare centimetru din teritoriul aliaților. Și să se asigure că miliardul nostru de oameni poate continua să trăiască în libertate și securitate, a mai spus secretarul general al NATO.

Mark Rutte a ținut să precizeze că Alianța are nevoie de calitate și cantitate, ceea ce necesită inovație

și acțiune rapidă. Așadar, vom continua să ne străduim să eliminăm barierele. Vom valorifica parteneriatele noastre cu Uniunea Europeană, cu Ucraina și cu regiunea Indo-Pacifcă pentru a încuraja cooperarea în domeniul industriei de apărare. Și există beneficii economice majore, cu potențialul de a crea literalmente milioane de locuri de muncă suplimentare în întreaga Alianță, a declarat secretarul general.

Deciziile luate astăzi vor face NATO mult mai puternică. De asemenea, acestea vor face din NATO

o Alianță mai echitabilă. Europa și Canada își vor asuma responsabilitatea pentru securitatea noastră comună. Hotărârea aliaților este clară. Suntem împreună în această situație. Ne-am angajat să respectăm Articolul 5. Și suntem hotărâți să rămânem fermi. Nimeni nu ar trebui să se îndoiască de capacitatea sau determinarea noastră în cazul în care securitatea noastră este pusă la încercare. Aceasta este Alianța mai puternică, mai dreaptă și mai letală pe care liderii NATO au început să o construiască, a mai afirmat Mark Rutte. ■

Astfel, aliații au fost de acord ca acest angajament de 5% să cuprindă două categorii esențiale de investiții în apărare: cel puțin 3,5% din PIB pentru a acoperi nevoile de bază ale apărării și pentru a îndeplini țintele de capacități ale NATO, precum și până la 1,5% din PIB pentru protejarea infrastructurii critice, apărarea rețelelor, asigurarea pregătirii și rezilienței civile, stimularea inovației și consolidarea bazelor industriale de apărare.

Noi, șefii de stat și de guvern din Alianța Nord-Atlantică, ne-am reunit la Haga pentru a reafirma angajamentul nostru față de NATO, cea mai puternică Alianță din istorie, și față de legătura transatlantică. Reafirmăm angajamentul nostru de neclintit față de apărarea colectivă așa cum prevede Articolul 5 al Tratatului de la Washington – că un atac împotriva unuia este un atac împotriva tuturor. Rămânem uniți și neclintiți în hotărârea noastră de a ne proteja cei un miliard de cetățeni, de a apăra Alianța și de a garanta libertatea și democrația, se afirmă în Declarația semnată

de șefii de stat și de guvern ai NATO, participanți la reuniunea Consiliului Nord-Atlantic.

De asemenea, aceștia și-au reiterat angajamentul comun pentru dezvoltarea rapidă a industriei de apărare și de a exploata tehnologiile emergente și spiritul inovator pentru a promova securitatea noastră colectivă. Vom lucra pentru a elimina obstacolele comerciale dintre aliați în domeniul apărării și vom valorifica parteneriatele noastre pentru a promova cooperarea în domeniul industriei de apărare.

Totodată, liderii din statele membre NATO și-au reafirmat sprijinul pentru Ucraina, evidențiind contribuțiile directe la capacitatea industrială și de apărare a Ucrainei, luate în considerare în totalul de 5%. Aliații își reafirmă angajamentele suverane de durată de a furniza sprijin Ucrainei, a cărei securitate contribuie la securitatea noastră, și, în acest scop, vor include contribuțiile directe pentru apărarea Ucrainei și pentru industria de apărare ucraineană în calculul cheltuielilor pentru apărare ale aliaților. ■

UE, sprijin ferm pentru Republica Moldova

Cei 27 de lideri din Uniunea Europeană și-au reafirmat, la 26 iunie, în cadrul reuniunii Consiliului European, sprijinul ferm pentru parcursul european al Republicii Moldova, subliniind că este pregătită pentru deschiderea primului grup de capitole privind aderarea. De asemenea, s-a decis că este necesară continuarea creșterii substanțiale a cheltuielilor pentru securitatea și apărarea Europei.

În Declarația finală a reuniunii, Consiliul European a reiterate sprijinul ferm al Uniunii Europene pentru suveranitatea, integritatea teritorială, reziliența și dezvoltarea economică a Republicii Moldova: *Uniunea Europeană va continua să colaboreze îndeaproape cu Republica Moldova pentru a consolida reziliența și stabilitatea acestei țări care se confruntă cu activități de destabilizare persistente desfășurate de Rusia, inclusiv atacuri hibride, menite să submineze instituțiile democratice ale țării.*

Concomitent, Consiliul European a reiterat sprijinul pentru Republica Moldova în cadrul procesului de aderare, menționând că Chișinăul a înregistrat progrese semnificative: *Consiliul European felicită*

Republica Moldova pentru ritmul reformelor sale legate de aderare, salută progresele semnificative înregistrate și încurajează Republica Moldova și Comisia să intensifice lucrările în cadrul procesului de aderare.

Având în vedere că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia asupra securității europene reprezintă o provocare existențială pentru Uniunea Europeană, Consiliul European a reiterat că o Uniune Europeană mai puternică și mai capabilă în domeniul securității și apărării va contribui în mod pozitiv la securitatea mondială și transatlantică și este complementară NATO, care rămâne, pentru acele state care sunt membre ale NATO, fundamentul apărării

lor colective, se precizează în concluziile reuniunii.

Astfel, Consiliul European subliniază că este necesar să se continue creșterea substanțială a cheltuielilor pentru securitatea și apărarea Europei, precum și să investim mai bine împreună, remarcând, de asemenea, angajamentul asumat în cadrul reuniunii summitului NATO din iunie 2025 de către statele membre care sunt și membre ale NATO.

În acest context, Consiliul European a salutat adoptarea Regulamentului de instituire a Instrumentului Acțiunea pentru securitatea Europei (SAFE) și activarea iminentă a clauzelor derogatorii naționale în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere. Tocmai de aceea, Consiliul a solicitat stimularea

Importanța securității în regiunea Mării Negre

Consiliul European a reafirmat, săptămâna trecută, la Bruxelles, importanța securității și stabilității în Marea Neagră și a salutat prezentarea, realizată de Comisia Europeană și Înaltul Reprezentant, a Comunicării comune privind abordarea strategică a Uniunii Europene pentru regiunea Mării Negre. Consiliul European, în concordanță cu concluziile sale relevante, invită Consiliul, Comisia și Înaltul Reprezentant să înregistreze rapid progrese în privința lucrărilor, se afirmă în concluziile reuniunii de la Bruxelles. ■

investițiilor în domeniul apărării în bugetul UE și înregistrarea progreselor în lucrările refe-

ritoare la propunerea privind abordarea provocărilor în materie de securitate și apărare. ■

Pagini realizate de Marius Bâtcă
marius.batca@presamil.ro

Eforturi pentru o pace justă și durabilă în Ucraina

În marja summitului NATO, președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, a avut o întâlnire cu președintele Statelor Unite, Donald Trump.

La Haga, aliații au discutat despre obținerea unei păci juste și durabile în Ucraina și au condamnat atacurile lansate de armata rusă asupra unor zone rezidențiale și a infrastructurii critice.

Donald Trump va lua în considerare furnizarea către Ucraina a unui număr neprecizat de rachete pentru sistemul PATRIOT, după o întâlnire de 50 de minute cu Volodimir Zelenski, la Haga, așa cum reiese din declarațiile sale. Președintele Ucrainei a descris întâlnirea ca fiind lungă și substanțială,

afirmând că au fost abordate toate problemele cu adevărat importante. Am discutat despre cum să obținem un armistițiu și o pace reală. Am vorbit despre cum să ne protejăm poporul, a postat Zelenski, pe rețeaua X.

Liderul de la Kiev a subliniat că Ucraina susține poziția SUA privind armistițiul, dar Rusia

nu face niciun pas în această direcție și își continuă agresiunea. De asemenea, Zelenski l-a informat pe președintele Statelor Unite despre situația de pe linia frontului și despre numărul tot mai mare de atacuri masive rusești, care vizează civilii și infrastructura civilă. Volodimir Zelenski și Donald Trump au discutat despre măsuri practice pentru consolidarea armatei ucrainene cu capacități adecvate și pentru protejarea vieților ucrainene. În special, a fost abordată consolidarea apărării aeriene a Ucrainei. S-a convenit continuarea acestui dialog cu implicarea partenerilor europeni, precizează administrația prezidențială de la Kiev.

La 24 iunie, la Haga, s-a desfășurat reuniunea Consiliului NATO-Ucraina, întâlnire la care au participat, alături de miniștrii de externe din țările aliate, și

ministrul de externe ucrainean Andrii Sybiha, precum și Înaltul Reprezentant pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate a UE/Vicepreședinte al Comisiei Europene, Kaja Kallas.

Miniștrii au analizat situația de pe front, condamnând atacurile lansate de armata rusă asupra unor zone rezidențiale și a infrastructurii critice din Ucraina, soldate cu multiple victime civile și numeroase pagube materiale. În același timp, au reiterat importanța fundamentală pe care o are securitatea Ucrainei pentru securitatea europeană și euroatlantică. Prin participarea Înaltului Reprezentant la Consiliul NATO-Ucraina, UE și-a reafirmat interesul de a colabora strâns cu Alianța pentru susținerea Ucrainei, atât în ceea ce privește furnizarea urgentă de asistență de securitate, cât și în domeniul industriei de apărare.

Cu acest prilej, ministrul afacerilor externe al României, Oana Țoiu, a salutat eforturile SUA pentru obținerea unei păci juste și durabile, precum și angajamentul Ucrainei pentru atingerea acestui obiectiv, în opoziție cu lipsa de interes a Rusiei, care împiedică obținerea de progrese în acest proces, transmite MAE. Oficialul român a evocat sprijinul României pentru Ucraina și a reafirmat angajamentul pentru continuarea acestuia, subliniind impactul agresiunii ruse la nivel regional, euroatlantic și global. În acest context, ministrul român a evidențiat rolul Parteneriatului Strategic dintre România și SUA în asigurarea securității regiunii Mării Negre. Totodată, s-a referit la atacurile hibride ale Rusiei împotriva aliaților și partenerilor NATO, subliniind importanța continuării sprijinului pentru Republica Moldova, în vederea consolidării parcursului european. ■

OCHII LUI ARGUS

„Patrioții” de pe *TikTok* se

TikTok continuă să fie un teren fertil pentru răspândirea dezinformării. După ce, în luna aprilie, *Hotnews* semnală prezența unor conturi care își schimbaseră brusc orientarea de la promovarea lui Călin Georgescu la susținerea lui Putin, o nouă investigație a aceleiași publicații scoate la lumină o campanie de dezinformare prorusă amplificată pe această platformă.

Dorin Luca
dorin.luca@presamil.ro

Printr-o publicație *Hotnews*, de câteva săptămâni utilizatori aparent obișnuiți postează pe *TikTok* mesaje proruse, declarând că și-ar dori să obțină cetățenia rusă sau chiar să se înroleze în armata lui Putin. Numărul videoclipurilor de acest fel a crescut după alegerile

prezidențiale și sunt distribuite masiv în această perioadă. În videoclipurile analizate se observă diseminarea mai multor narațiuni specifice propagandei ruse.

De exemplu, unele videoclipuri îl citează pe Putin, care îi invită pe români să se mute în Rusia, în timp ce utilizatorii își exprimă aprobarea pentru un asemenea mesaj. Aceste videoclipuri sunt însoțite de comentarii precum „PUTIN nu este DUSMANUL nostru UE,

NATO sunt calaii noștri (sic!)” sau „America se retrage din România și va lua scutul antirachetă de la deveselu ce se va intampla cu Romania [...] Eu zic cat mai e timp sa fugim in Rusia (sic!)”.

De la operaționalizare sa, scutul antirachetă de la Deveselu a fost unul din subiectele preferate ale propagandei rusești. Cel mai recent, în timpul alegerilor prezidențiale, prin distribuirea unor comunicate pretins oficiale, o campanie de dezinformare a încercat să manipuleze opinia publică în legătură cu retragerea militarilor americani dislocați în România, inclusiv retragerea sistemului antirachetă *Aegis Ashore* dislocat de Armata SUA în Baza 99 Deveselu. Atât MAPN, cât și reprezentanții SUA au dezmințit, la vremea respectivă, aceste informații.

Alte postări semnalate de *Hotnews* exprimă disponibilitatea utilizatorilor de a se muta în Rusia și de a lupta pentru Putin. Unele din aceste afirmații sună astfel: „Prefer să lupt pentru Putin”, „Vreau să mă înrolez în armata lui Putin”, „Vrem în Rusia”, „Cer cetățenie Rusa! Dacă tot mor, vrea sa mor pentru Hristos nu pentru Antihristul Uniunii Europene!”, „Următorul Crăciun îl voi face la Moscova...au nevoie de noi ca și turiști ca să investim la ei în țară. Putin ai tot respectul nostru”, „Domnule Putin pregătește 5 milioane de uniforme ca venim... Noi nu prea iubim tradatorii de tara si de patrie” sau „Noi Cei 5.339.053 Suntem Alaturi de Frați Noștri!”. Mesajele au fost transcrise *ad litteram*.

Numărul uniformelor menționate mai sus corespunde numărului celor care l-au votat pe George Simion în turul al doilea al alegerilor prezidențiale. Pe lângă faptul că astfel de postări vorbesc în numele a peste cinci milioane de români, ele încearcă să mențină viu sentimentul de dezamăgire post-electorală și să ofere acestor oameni o direcție în care să-și canalizeze frustrările. Pentru că dezinformarea lucrează cu emoții, acest tip de

Foto: Captură Hotnews

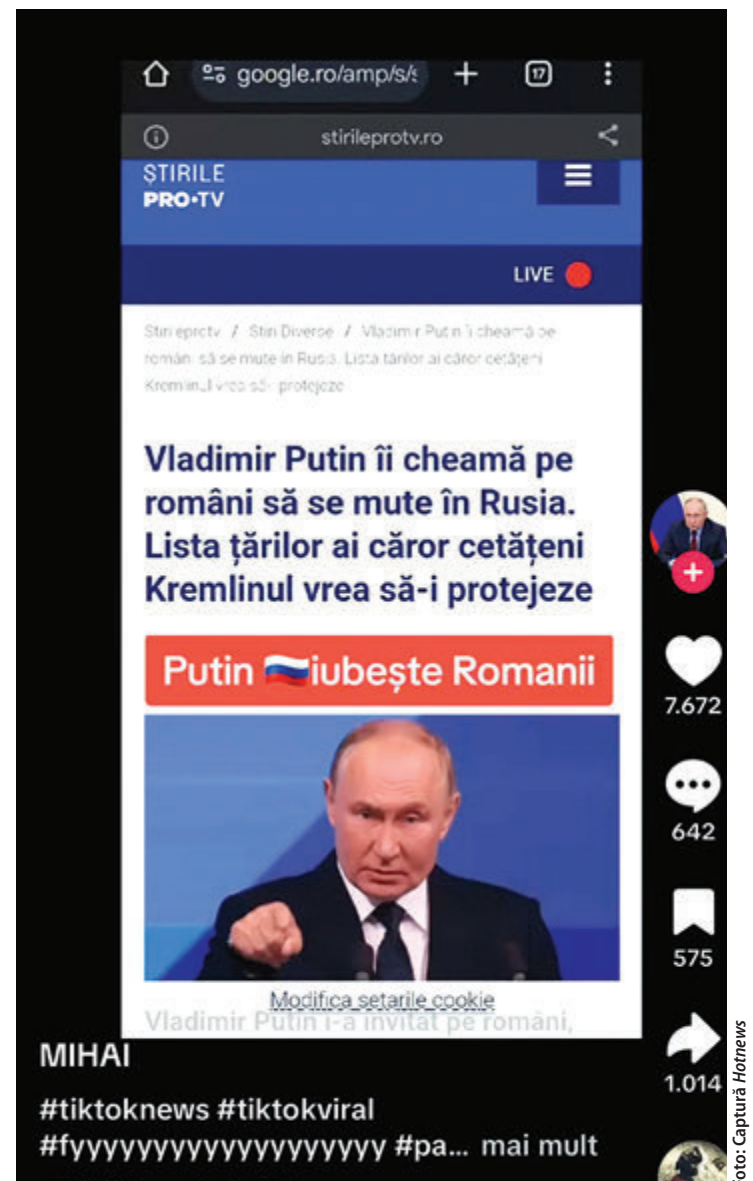

Foto: Captură Hotnews

postări amplifică frustrarea și resentimentele, direcționându-le către o narațiune alternativă, anti-occidentală și prorusă.

Alte mesaje transmit narațiuni anti-Ucraina sau anti-vaccinare: „M-aș bucura dacă Ditrage UKRAYNA Vladimir Putin”, „Declar: prefer Katiușa, nu Dani Mocanu, nu m-am vaccinat împotriva COVID 19”. Amalgamul de narațiuni, care combină mesaje proruse, anti-Ucraina, anti-vaccinare, anti-UE, anti-NATO și anti-SUA, are menirea de a crea confuzie și false asocieri între diferite teme sensibile în rândul populației.

Multe din postările identificate de *Hotnews* au pe fundal cântece în limba rusă, în special *Katiușa*, o melodie sovietică, populară din timpul celui de Al Doilea Război Mondial până în prezent, imnul neoficial al soldatului rus. Piesa vorbește despre un soldat sovietic, aflat la o graniță îndepărtată, care apără pământul patriei. În prezent, *Katiușa* este folosită ca fundal sonor pentru ambițiile expansioniste ale armatei ruse și ale lui Putin, care, acum o săptămână, declara că „oriunde calcă un soldat rus, acel loc este al nostru”.

Într-un răspuns pentru *Hotnews*, Ministerul Apărării Naționale a transmis că mesajele identificate *fac parte dintr-o serie de dezinformări și zvonuri alarmiste subscrise acțiunilor care speculează contextul generat de războiul de agresiune pe care Federația Rusă îl desfășoară în prezent în Ucraina*. De asemenea, reprezentanții MAPN au transmis că încearcă să combată dezinformarea prin platforma *Inforadar* și prin conturile oficiale de social media. Cea mai recentă măsură este redeschiderea contului oficial de pe *TikTok* (@ArmataRomaniei), pentru a oferi o alternativă cu informații oficiale într-un ecosistem împânzit de narațiuni false.

Totodată, potrivit MAPN, *s-a decis implementarea unei politici de comunicare publică foarte activă pe subiecte care ar putea fi exploatare pentru inducerea panicii în rândul cetățenilor*. Aceste subiecte se referă la exercițiile majore în desfășurare, deplasările de convoaie militare și exerciții de mobilizare (MOBEX) și procedurile de chemare și luare în evidență.

Amintim că mesajele exemplificate mai sus trebuie

Înrolează în armata lui Putin

Rusia vizează schimbări culturale în România

Într-un articol recent pentru *Dilema*, istoricul Cosmin Popa subliniază că Rusia vizează, în România, schimbări culturale în favoarea sa. Interesul Rusiei nu se mai reduce, potrivit istoricului, la reacții politice de moment și schimbări de atitudine pe termen scurt. În momentul de față, trebuie spus foarte clar că România constituie o direcție de politică externă strategică pentru Rusia. Din punctul meu de vedere, această concentrare strategică a Rusiei pe relația cu România mobilizează capacități care exced tot ceea ce mobilizase Rusia în relația cu noi în trecut, atenționează istoricul.

Aceste capacități și resurse sunt, în bună măsură, bazate pe diversiune și intruziune și vizează obținerea unor transformări culturale în România, de natură să asigure premisele unei instalări rusești pe termen lung, transmite acesta. Totodată, menționează că instituțiile române nu au capacitatea de a răspunde eficient acestei politici a Rusiei, dar, cel puțin, este îmbucurător, spune Popa, faptul că există un interes în societate, la nivel politic și public, față de acest fenomen. ■

văzute într-un context mai larg, ca făcând parte din campanii ample, orchestrate de Rusia. Mesajele nu sunt simple opinii individuale ale românilor (unele conturi au chiar nume străine!), ci fac parte din strategii bine organizate, care încearcă să instrumentalizeze nemulțumirea unei părți din electorat, oferind iluzia că oamenii dezamăgiți sunt înțeleși și nu sunt singuri. De asemenea, mesajele încearcă să construiască o identitate, repetând anumite sloganuri și

idei, dând impresia că există o cauză comună, cu sprijin amplu (de aici și mesajele care vorbesc în numele celor cinci milioane).

Campaniile de acest gen oferă „soluții” simple. Fiind o perioadă de dezamăgire și oarecare incertitudine economică, o alternativă radicală (precum mutatul în Rusia sau înrolarea în armata rusă), chiar dacă este total nerealistă, poate fi atractivă. Mai mult decât atât, însă, campaniile de acest gen încearcă să submineze încrederea în

democrație, procesul electoral și instituțiile române.

Astfel de campanii vor continua să apară și să fie diseminate în spațiul online românesc, profitând de lipsa de transparență a platformelor sociale și de modul în care funcționează algoritmi. Campania prezentată mai sus nu este prima de acest fel. De exemplu, în luna aprilie, numeroase conturi de *TikTok*, care anterior distribuiau intens mesaje de susținere pentru Călin Georgescu, promovându-l ca pe un salvator național și o alternativă la clasa politică tradițională, și-au schimbat brusc orientarea. Atunci, aceste conturi au început să-l promoveze pe Putin. Mitul „salvatorului” este unul din subiectele preferate pentru propaganda rusă atunci când vine vorba de dictatorul de la Kremlin. ■

Foto: Captură Hotnews

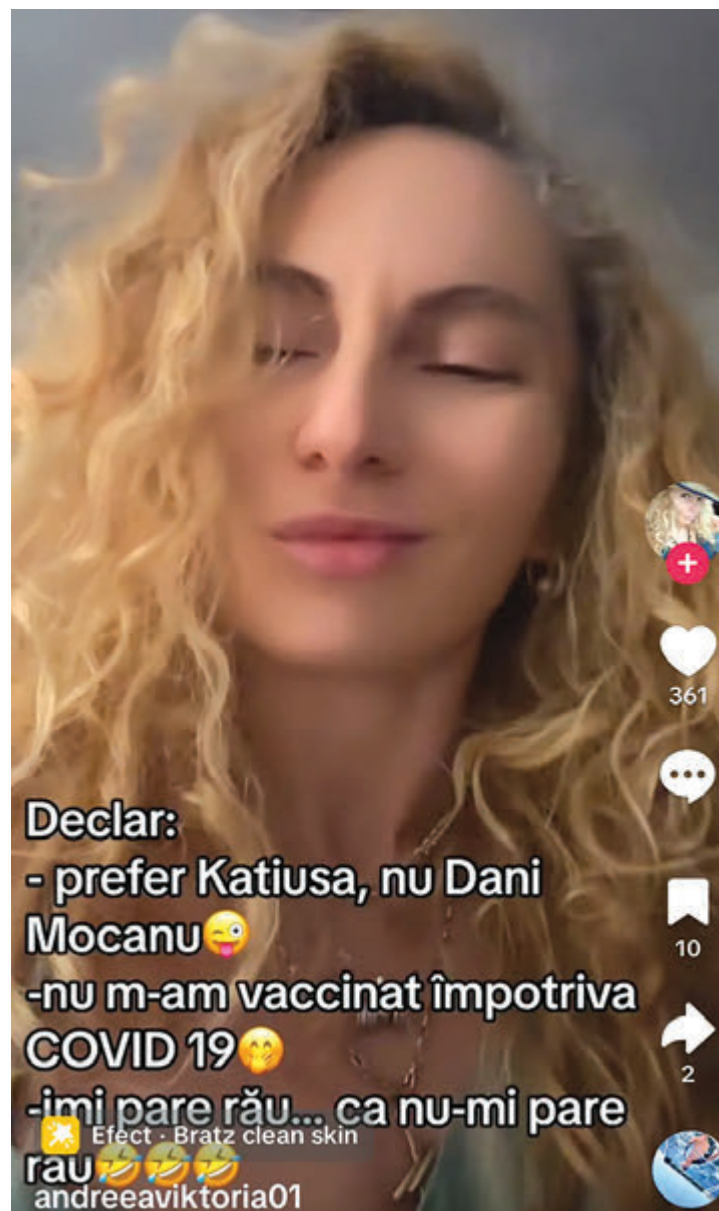

Foto: Captură Hotnews

SVR nu mai poate de grija noastră

Într-un articol publicat în numărul din luna iunie a revistei *Razvedcik (Iscoada)*, publicația oficială a Serviciului rus de informații externe (SVR), condus de Serghei Narișkin, Rusia menționează alegerile democratice din România, în urma cărora Nicușor Dan a devenit președinte, drept exemplu de „cenzură ideologică” în UE, informează *Digi24*.

Astăzi, cenzura ideologică din cadrul UE a atins un nivel fără precedent. Intimidarea dizidenților și a opozițiilor politici capătă forme tot mai urâte, după cum s-a demonstrat, de exemplu, în cazul recentelor alegeri prezidențiale din România, sau în cazul verdictului dubios al instanței franceze în cazul lui Marine le Pen, prin care a fost împiedicată să participe la campania prezidențială din 2027, se arată în articolul *Mărirea și decăderea UE*, semnat de Aleksei Anatolievici Gromiko, director al Institutului pentru Europa al Academiei de Științe a Rusiei, și citat de *Digi24*.

Articolul nu menționează niciun opozant sau dizident român. *Digi24* amintește, totuși, că SVR l-a susținut direct pe Călin Georgescu, în luna martie, într-un mesaj în care a criticat anchetarea sa la acea vreme de către procurorii români.

Ministerul Afacerilor Externe, prin purtătorul său de cuvânt, Andrei Țârnea, a dat o replică spionajului rusesc, remarcând iritarea Moscovei pentru mecanismele democratice de la noi din țară. *Remarcăm, nu cu surprindere, interesul neobosit pe care Federația Rusă, prin Serviciul rus de informații externe, îl manifestă față de alegerile din România, în timpul derulării acestora sau ulterior. Atunci când nu provoacă nedumerire, specificul mecanismelor democratice și soliditatea acestora par să fie un elemente de constantă iritare la Moscova, a transmis Andrei Țârnea pe platforma X.*

Ar fi doar de remarcat ridicolul situației de a primi lecții despre democrație dintr-un spațiu în care alegerile libere sunt mimate de peste 20 de ani și în care opoziția este redusă la tăcere, arestată sau eliminată fizic. În Rusia de astăzi, gesturi umane, firești, simple cum ar fi să ajuți civili ucraineni sau să depui un buchet de flori în memoria lui Boris Nemțov te pot costa libertatea, a mai transmis oficialul român. ■

CULTURĂ

CARTEA DE ALTĂDATĂ

Duelul (IV)

El n'are în adevăr, prin ipoteză, nici o reparație de acordat, nepricinuind nimănui vreo pagubă, și în ce privește pe acela care poate să ar cuveni dacă legea nu i le garantează, să fie liber să le disprețuiască mai degrabă, decât a le cere unei lupte cel puțin îndoelnice și al cărui scop poate sau să-i scape sau să-i depășească intențiile.

Învins, va fi încă odată victimă; învingător, victoria poate să depășească cu mult prea departe dreptul său de apărare.

Este drept că nu trebuie să ne bizuim pe legi pentru a ne asigura întotdeauna respectul aproapelui, în măsura și sub formele la cari avem dreptul să-l pretindem. Legea protejează pe oameni în interese de ex. mai mult de cât în reputația lor; și este exact că lasă în mare parte fiecăruia din noi sarcina

Căpitan
GEORGE BRĂESCU
*Educația socială a
Națiunii Armate.*
*Viitorul ofițer: în școală,
în armată și în societate.*
București, p. 130-131

de a face să i se respecte acest lucru atât de delicat și prețios care se cheamă onoare în sensul pe care lumea elegantă îl atribuie acestui cuvânt. Dar când se discută morală, ne înfățișăm cu opinia în care trăim înaintea judecății și atunci, oricare ar fi prețul pe care rațiunea ne îngăduie, ne comandă chiar să-l atribuim considerațiunii semenilor noștri (respectul, la care trebuie să ținem este el însuși o manifestare) îi este imposibil moralistului de a identifica onoarea socială, cu alte cuvinte reputațiunea, care cele mai adeseori nu depinde de noi, cu adevărata onoare care nu poate să existe decât în caracterul nostru. ■

LA PRIMA LECTURĂ

Căpitan Andreea Motoc
andreea.motoc@presamil.ro

Narine Abgarian, în cel mai recent roman al său, ne arată cum copilăria poate să continue la maturitate. Cum trăiește nestingherită într-o mână de aluat, în mirosul zăpezii proaspăt căzute și, uneori, în spatele unui dulap de unde apar idei trăsnete și hohote de râs. *Maniunea* este o explozie de amintiri haioase, sincere și calde, ca o plăcintă scoasă din cuptorul bunicii.

Povestea le are în centru pe Narine și Maniunea – două fete de 12 ani, pe cât de diferite, pe atât de bune prietene. Una cu mintea plină de curiozitate, cealaltă cu idei din cele mai trăsnete. Cele două hoinăresc prin Berd, satul lor armenesc, cu inocență și bucurie pentru cele mai mărunte lucruri – un film indian văzut la cinematograful din sat, o ciocolată cu lapte oferită de *monsieur Krapet* sau aroma prăjiturilor bunicii. Se joacă, se ceartă, se împacă, fură câte-o chiflă (sau două), se întreabă lucruri despre viață, moarte și pantofi roz, toate cu o inocență pe care doar copiii o pot scoate la suprafață.

Fiecare întâmplare capătă o savoare aparte datorită lui Ba, personajul care dă gust întregii povești. Ba este genul de personaj care pare inventat, dar pe care îl recunoști imediat ca fiind cât se poate de real. Întruchiparea bunicii autentice – aspră atunci când trebuie, dulce și înțeleaptă fără să fi citit o bibliotecă întreagă. Aduce ordine în haosul fetițelor, dar și haos în lumea adulților din viața ei. Ba gătește, ceartă și spune povești cu aromă de ceai și biscuiți cu nucă.

TIMP LIBER

Ceramica sudistă din România

Muzeul Național de Istorie a României anunță deschiderea expoziției „Ceramica sudistă din România (secolele XIX-XXI)”. Vernisajul are loc miercuri, 2 iulie, începând cu ora 14:00, la sediul muzeului din Calea Victoriei nr. 12, București.

Expoziția este organizată în parteneriat cu colecționari de ceramică tradițională românească și aduce în fața publicului piese ceramice din Oltenia și Muntenia, din perioada secolelor XIX-XXI.

Ceramica tradițională din Oltenia este reprezentată prin obiecte provenind din centre ceramice precum Găleșoia, Glogova, Vârtopu-Peștena, Ștefănești (județul Gorj); Româna-Balș, Oboga (județul Ilt); Noapteș, Sisești (județul Mehedinți); Lungești, Horezu (județul Vâlcea). Pentru cele zece județe din Muntenia sunt prezentate

piese reprezentative din centrele ceramice de la Curtea de Argeș, Coșești, Golești, Poienița de Muscel (județul Argeș); Calvini, Mânzălești (județul Buzău); Dărmănești, Drăgăiești-Pământeni (județul Dâmbovița); Pucheni-Mari (județul Prahova); Cocioc, Piscu (județul Ilfov).

Expoziția aduce în atenția publicului și ceramica cultă, realizată la Periș și Cocioc, județul Ilfov, în cadrul atelierului „DOCHIA” (Fabrica de ceramică artizanală a Domeniilor Coroanei), dar și cea produsă, în perioada interbelică și primii ani de după cel de-al Doilea Război Mondial, la atelierul „TROIȚA”, printre promotorii căruii s-au aflat nume de referință ale picturii românești: Camil Rescu, Nicolae Tonitza sau Ștefan Dimitrescu.

În cadrul expoziției se vor regăsi și o serie de piese

ceramice de patrimoniu care provin din colecția „Fond Special” a Muzeului Național de Istorie a României, care au fost dăruite cuplului Ceaușescu, cu diferite ocazii, de către reprezentanții unor instituții din județele din sudul României.

Expoziția „Ceramica sudistă din România (secolele XIX-XXI)” va putea fi vizitată la sediul Muzeului Național de Istorie a României, în perioada iulie – septembrie 2025, de miercuri până duminică, în intervalul orar 10:00-18:00. ■

(www.mnir.ro)

Magia copilăriei

Narine Abgarian,
Maniunea, 2023, Editura Frontiera.
Traducere: Anca Irina Ionescu

Narine Abgarian nu a scris doar o poveste pentru copii, ci despre copii și cu inima unui copil. Recunoaște deschis că sunt amintirile ei, filtrate printr-un ochi care n-a uitat cum e să te sperii de întuneric sau să-ți tunzi buclele din cauza păduchilor. Cartea este scrisă cu nostalgie și umor, sinceritate și multă fantezie.

Romanul se alătură celor două volume anterioare, care i-au adus autoarei armene un loc în inimile cititorilor din întreaga lume. Primele două cărți – *Din cer au căzut trei mere* și *Simon* – au fost primite cu brațele deschise. *Maniunea* e amuzantă și atât de personală, încât aproape simți că ai fost acolo, cu fetele, în curte, în zăpadă, printre găini și năzdrăvăni.

Maniunea nu urmărește un fir narativ clasic. Este o carte-memorie, în care nu contează atât de mult ce se întâmplă, în comparație cu felul în care te simți citind, adică exact ca un copil care a găsit o comoară sub perna bunicii.

Și dacă nu aveți o bunică ca Ba, măcar v-o puteți imagina. După ce am citit *Din cer au căzut trei mere* și *Simon*, *Maniunea* pare cireașa de pe tortul armenesc al Narinei. ■

A ȘAPTEA ARTĂ

Urbana comedie

Cristian Frisk
cristian.frisk@presamil.ro

În roluri secundare apar Mihai Călin, Paul Ipate, Ana Radu, Monica Anghel, Alexandru Papadopol, Cătălin Scărlătescu și alții.

Sub titlul metaforic „Betoane”, serialul oferă o viziune urbană despre viața în cartiere, abordând teme diverse, cu puternice accente comice. Tema principală pare a fi cea legată de datorii, supraviețuire financiară și sentimentul de vulnerabilitate a vârstei a treia. Relațiile de familie — revenirea neașteptată a fiicei și nepoatei, schimbă dinamica normalului cotidian, o altă temă care dă consistență filmului.

Comunitatea de bloc, alcătuită din administratori de bloc, vecini, glume și relații specific urbane, oferă un cadru real, mereu dinamic și imprezvizibil, generator de umor, adică decorul

perfect pentru o astfel de peliculă. Umorul de care vorbim este unul ireverențios, dar autentic, care își are izvorul în situații banale de viață (datorii, amenințări de evacuare, dialog acid între generații).

Temele sociale, precum întoarcerea la familie, schimbările în viața unui pensionar,

consecințele economice asupra comunității etc., cu siguranță pot stârni interesul cercetătorilor din zona psihologiei sociale și a antropologiei, filmul însuși oferind un punct de plecare într-o astfel de cercetare prin felul în care surprinde, într-un scenariu de ficțiune, fragmente decupate fidel din realitatea cotidiană.

Betoane,
România,
PRO TV, 2025.

Săptămânal, Voyo.ro își îmbogățește panoplia cu câte un episod oferit publicului, iar criticile, deocamdată, sunt favorabile. Rămâne de văzut însă până când. ■

ARMA CONDEIULUI

CRIV revine în paginile „Observatorul militar”

Colonel Florin Șperlea
florin.sperlea@presamil.ro

Cristi Vecerdea, pe care cei mai mulți îl știți după pseudonimul care i-a devenit un al treilea nume – CRIV, este, în opinia mea, unul din cei mai înzestrați desenatori satirici pe care i-a avut armata în ultimii 50 de ani. Prețuit și respectat, de asemenea, de confracții întru condei și caricatură, cea mai bună dovadă fiind zecile de mii de desene, portrete, multe premiate la festivaluri de profil, în țară și străinătate, cu loc pe podium.

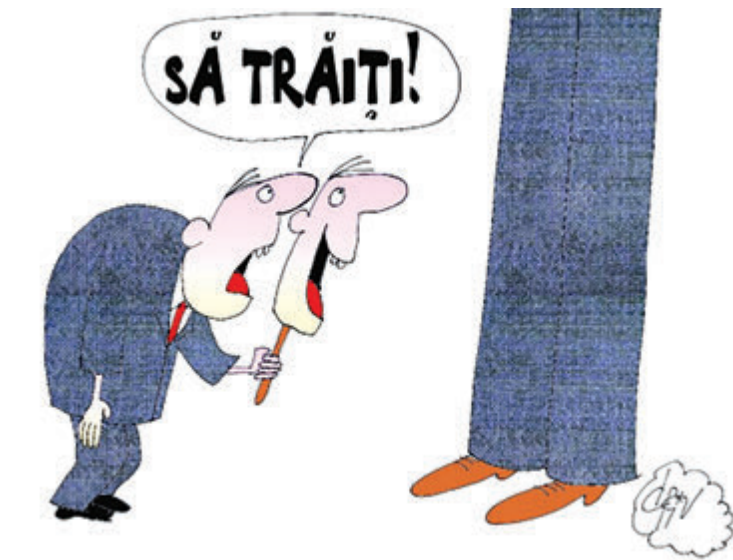
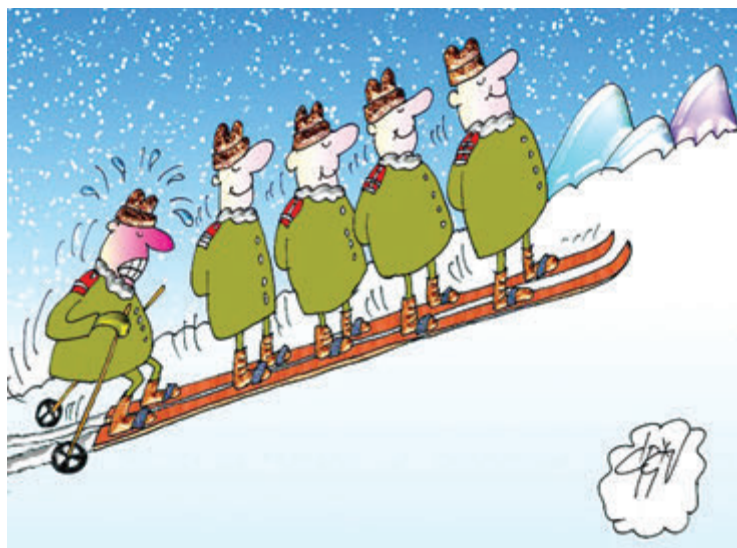
Este aproape imposibil ca fiecare militar sau civil din armată să nu fi zâmbit măcar la caricaturile sale, inteligente, usturătoare, cu miez, subtil-ironice, de cele mai multe ori neperisabile. Semn că metehnele, tarele, „nepotrivirile”, neputințele și aroganțele, deopotrivă, se lasă greu „ucise”. Oamenii se schimbă și nu prea. CRIV le-a prins toate acestea în desene satirice, cu talentul său inconfundabil, lăsând, adesea, imaginea să vorbească prin ea însăși. Iar când era nevoie de cuvinte, câteva, bine alese, au întregit cu măsură un context.

Rareori am întâlnit posăci supărați sau iritați privindu-i caricaturile. Care, imaginându-se că se recunosc într-un desen, cu valoare universală de altminteri, au crezut că penița ascuțită a maestrului i-a vizat direct de parcă i-ar fi cunoscut pe fiecare în parte. Frumusețea acestei asocieri imaginare este aceea că nu doar unul își închipuie că este vorba despre el. Alții au pornit războaie din mai puțin, e adevărat, dar invidia mea este completă când CRIV reușește să atingă mult prea sensibilele suflete ale unor împicinati revoltați mai degrabă decât ar putea să o facă bietele mele cuvinte înșirate cu meșteșug – îngăduiți-mi lipsa de modestie, rogu-vă, căci mă ocup cu asta de niște zeci de ani deja! – într-un articol care, se spune, nu fără teme, că „moare” odată cu tipărirea gazetei, îndată ce bucuria cititorului se va fi consumat și va fi lăsat deoparte ziarul.

CRIV a onorat, cu o conștiințiozitate fără egal printre colaboratorii publicației săptămânale a MAPN, paginile „Observatorului militar”. Unii au răsfoit aceste pagini, ani la rând, doar pentru a-i vedea caricaturile. Pentru a le comenta. Așteptându-le cu nerăbdare pe următoarele. Și, grație lui Cristi Vecerdea, au descoperit și alte subiecte, alte articole, alți oameni.

Eu îi sunt profund recunoscător pentru prietenia cu care mă onorează de peste 25 de ani, când, simplu locotenent, eram reprezentantul publicației în juriul de la – astăzi, uitat! – Festivalul de Umor Cazon de la Sibiu, intitulat, cum altfel, „Podul minciunilor”.

Din acest număr, îl veți regăsi, cu talentul, inteligența lui creativă și mușcătoare, ironia subtilă și penița încărcată de acid cazonic, cum obișnuiește el însuși să spună, în desenele care l-au consacrat. Cu bucuria mea legitimă de a-i fi în continuare partener în paginile publicației. Unde este și trebuie să rămână ca la el acasă. ■

FINANCIAR

Atenție la fraude! Cum recunoști schemele Ponzi și pe cele piramidale

Odată cu dezvoltarea accelerată a internetului și a creșterii numărului oamenilor care au acces la el, schemele financiare frauduloase s-au înmulțit exponențial. Două dintre acestea au făcut multe victime de-a lungul timpului, continuând să reprezinte o amenințare: schema Ponzi și schema piramidală.

Liviu Anghel
liviu.anghel@presamil.ro

O **Schema Ponzi** este un tip de fraudă financiară în care succesul entității financiare este susținut de plata unor profituri către investitorii inițiali din banii investiți de clienții ulteriori. **Schema piramidală** implică recrutarea continuă a investitorilor de către alți investitorii anteriori, astfel încât aceștia din urmă să fie plătiți din noile taxe de membru, mai degrabă decât din vânzarea efectivă a unui produs sau serviciu.

Schemele Ponzi și piramidale au multe caracteristici similare bazate pe același concept: atragerea în schemă a unor persoane care sunt păcălite de așa-zii investitori fără scrupule, promițându-le randamente extraordinare de câștig în schimbul investirii banilor lor. Spre deosebire de o investiție legală, aceste scheme pot oferi profituri constante unora dintre participanți doar atât timp cât numărul investitorilor continuă să crească. Odată ce numărul noilor investitori scade, la fel se întâmplă și cu banii. Schemele Ponzi și piramidale sunt autosustentabile atât timp cât ieșirile de numerar pot fi compensate de intrările de bani. Diferențele de bază dintre cele două constau în tipul de produse pe care escrocii le oferă clienților lor și în structura celor două scheme, dar ambele provoacă dezastre atunci când eșuează.

În cazul schemelor Ponzi, investitorii oferă bani unui

manager de portofoliu, fiind plătiți din fondurile primite de la investitorii ulteriori. În cazul unei scheme piramidale, inițiatorul schemei recrutează alți investitori care sunt îndemnați să recruteze alți investitori (și așa mai departe). Nou-recruțații plătesc astfel persoana care i-a racolat, pentru dreptul de a participa sau pentru cel de a vinde un anumit produs. Capii acestor scheme nu furnizează documente financiare investitorilor.

Persoana care organizează o schemă Ponzi este responsabilă de controlul întregii operațiuni. Aceasta, în loc să plaseze banii într-un tip de investiție care generează dobândă sau creștere, se limitează la a transfera fonduri de la un client la altul și renunță la orice activitate reală de investiții.

Semnele de avertizare ale unei scheme Ponzi:

- **promisiuni de randamente ridicate.** Fiți precauți dacă managerul de portofoliu susține că profiturile dumneavoastră vă vor aduce randamente mult mai mari decât cele ale investițiilor tradiționale;
- **risc redus sau inexistent.** Fiecare investiție prezintă un anumit grad de risc. Așadar, ar trebui să vă alarmați atunci când cineva vă spune că veți fi complet protejați și că banii dumneavoastră sunt garantați 100%;
- **lipsa înregistrării fiscale și a licențelor.** Investițiile legale sunt reglementate, iar managerii sunt licențiați.

Asigurați-vă că cereți să vedeți toate documentele și acreditările oricărei persoane care promite profituri mari pentru banii investiți de dumneavoastră;

- **strategii de investiții complicate.** Dacă nu puteți înțelege cum generează banii dumneavoastră randamente, probabil că oferta este prea frumoasă ca să fie adevărată;
- **lipsa documentelor și a plăților.** Ar trebui să fiți îngrijorat dacă nu primiți niciun extras de cont și/sau dacă nu primiți plățile care vi s-au promis.

Cea mai faimoasă schemă Ponzi din istoria recentă - și cea mai mare fraudă suferită de investitori în Statele Unite - a fost orchestrată, timp de mai bine de un deceniu, de Bernard Madoff. Aceasta a fraudat pe cei care au investit în *Bernard L. Madoff Investment Securities LLC*. Madoff a construit o rețea vastă de investitori, adunând banii celor aproape 5.000 de clienți într-un cont din care el retrăgea constant. Madoff nu a investit niciodată banii, iar, odată cu criza financiară din 2007-2008, nu a mai putut susține plățile către o parte din membri pentru că nu au mai existat alți doritori care să vină cu bani. Pierderea totală pentru investitori a fost estimată la aproximativ 65 de miliarde de dolari.

În schemele piramidale, persoanele din vârful piramidei tind să profite cel mai mult. Deoarece câștigă mai mulți bani, sunt dispuse să atragă mai mulți oameni să se alăture schemei. Pe măsură ce tot mai mulți oameni intră în schemă, tot mai mulți bani ajung în piramidă, aceștia fiind

direcționați de la noii investitori către persoanele aflate mai sus. De obicei, cei de jos pierd, mai ales dacă nu reușesc să-i convingă pe alții să se alăture.

Uneori poate exista un stimulent prezentat ca o oportunitate de investiție, cum ar fi dreptul de a vinde un anumit produs sau marketingul pe mai multe niveluri (MLM). Fiecare investitor plătește persoana care l-a recrutat pentru șansa de a vinde acest produs. Beneficiarul trebuie apoi să împartă încasările cu cei de la nivelurile superioare ale structurii piramidale.

Este posibil să ghiciți când vă aflați într-o schemă piramidală dacă vi se întâmplă următoarele:

- **recrutarea.** Aceasta este principala modalitate de a atrage oamenii în schemă. Nu te poți înscrie (și astfel, nu poți câștiga bani) decât dacă plătești o taxă. În majoritatea cazurilor, vi se vor promite și mai mulți bani dacă îi recrutați pe alții;
- **câștig rapid în numerar.** Cele mai multe scheme piramidale promit să vă plătească profituri mari într-un timp scurt. În multe cazuri, aceste randamente provin de obicei din banii plătiți de noii recruți;
- **venituri pasive.** Există multe scheme care promit să vă plătească bani fără să prestați nicio muncă efectivă. Din nou, acești bani provin aproape întotdeauna de la noii recruți ai piramidei;

• lipsa documentației.

La fel ca în schema Ponzi, aproape niciodată nu există documente legale care să dovedească modul în care sunt generate veniturile. Asigurați-vă că solicitați situații financiare, care ar trebui să fie auditate de un profesionist în domeniul financiar;

• este greu de înțeles structura comisioanelor.

Dacă nu puteți înțelege de unde vor proveni profiturile dumneavoastră sau cum este plătit cineva din schemă, atunci probabil că este prea frumos pentru a fi adevărat.

Una dintre cele mai mari scheme piramidale a fost cea pusă la cale de compania de nutriție *Herbalife (HLF)*. Compania era un MLM care dezvoltă și comercializează suplimente alimentare, cu operațiuni în peste 90 de țări. Autoritățile federale de reglementare din SUA au afirmat că societatea a înșelat consumatorii cu privire la potențialul de randament. De asemenea, *Herbalife* își compensa distribuitorii pentru aducerea altor persoane în schemă, cerându-le acestor noi jucători să cumpere produse înainte de începerea programului. Chiar dacă a fost etichetată ca o schemă piramidală ilegală și a plătit despăgubiri de peste 200 de milioane de dolari, produsele *Herbalife* încă se vând, iar prețul acțiunilor se menține destul de sus. Schemele piramidale sunt mai greu de dovedit decât schemele Ponzi pentru că sunt mai bine protejate de echipele juridice din spatele corporațiilor. Acestea sunt mult mai puternice decât cele care protejează o persoană fizică. ■

SPORT

Medalii la Mondialele militare de arte marțiale

În perioada 22-29 iunie, la Warendorf, în Germania, au avut loc Campionatele Mondiale militare la arte marțiale. În programul competiției au fost incluse întreceri de lupte, judo și taekwondo. Delegația armatei române, la această competiție-eveniment, a fost condusă de colonelul Laurențiu Toma, de la Serviciul Educație Fizică Militară din Statul Major al Apărării. Lotul de sportivi a fost alcătuit din componenți de la Statul Major al Forțelor Terestre, Comandamentul Forțelor pentru Operații Speciale, Comandamentul Comunicațiilor și Informaticii, Academia Tehnică Militară *Ferdinand I* și Clubul Sportiv al Armatei *Steaua* București.

Luptătoarea stelistă Andreea Ana, deja titrată pe salteaua

competițională, a reușit să se impună la Warendorf, cucerind medalia de aur în limitele categoriei de greutate de 57 kg. Sportiva este legitimată la *Steaua*, unde urmează, în paralel cu sportul de performanță, cariera militară, având gradul de fruntaș. Tot la lupte, dar la categoria de greutate 76 kilograme, Alexandra Anghel a ajuns în finală, unde a cucerit o medalie de argint.

Pe podiumul de premiere, cu medalia de bronz, au mai fost următorii:

Kateryna Zelenykh, lupte, categoria 68 kilograme;

Ionela Ferent, lupte, categoria 53 kilograme;

Studenta caporal Larisa Buda, taekwondo, 67 kilograme;

Studenta Denisa Pascu, taekwondo, 53 kilograme.

Totodată, la lupte feminin, din cumulul rezultatelor individuale, România s-a clasat pe locul al doilea în ierarhia echipelor. Așadar, bilanțul total al armatei române, la Campionatele Mondiale militare de la Warendorf, a fost de șapte medalii, dintre care una de aur, două de argint și patru de bronz.

La competiție au participat peste 800 de sportivi din 37 de țări, iar pe tablouri s-au aflat și nume sonore din aceste discipline sportive, campioni olimpici, mondiali și europeni. Nivelul tehnic al competiției a fost, conform specialiștilor prezenți la fața locului, foarte ridicat. ■

Pagină realizată de Cristian Frisk
cristian.frisk@presamil.ro

Vizită de lucru a militarilor austrieci la București

În perioada 23-26 iunie, la București s-a aflat, în vizită de lucru, o delegație a armatei austriece. Oaspeții au fost întâmpinați de oficialii Serviciului Educație Fizică Militară din Statul Major al Apărării, for condus de colonelul Cristian Pelea.

Obiectivul principal al acestei vizite a fost cooperarea în domeniul educației fizice militare și sportului. Agenda de lucru a cuprins un itinerariu care a inclus Statul Major al Apărării, Universitatea Națională de Apărare *Carol I* și Centrul de Pregătire a Cadrelor Militare în Domeniul Educației Fizice și Sportului în Armată, precum și bazele sportive de performanță la Clubul Sportiv al Armatei *Steaua* București.

În urma discuțiilor și prezentărilor, au fost identificate modalități de cooperare în sportul de performanță, formarea și pregătirea specialiștilor în domeniul educației fizice și sportului, precum și desfășurarea de activități comune sub egida CISM (stagii de pregătire ale loturilor sportive, competiții sportive).

Concluziile acestei vizite sunt că între armata română și cea austriacă s-a stabilit o punte de legătură prin intermediul sportului și educației fizice militare. Fructificarea acestei vizite va avea efecte pe termen mediu și lung, schimbul de experiență fiind benefic în ambele sensuri, iar reciprocitățile care pot urma vor fi, fără discuție, încurajatoare și motivante. ■

Medalii pentru canotorii steliști

Canotorii legitimați la *Steaua* București, componenți ai lotului național al României, au strălucit la Cupa Mondială de la Lucerna (Elveția), contribuind la cele șase medalii obținute de România. *Tricolorii* au ocupat, de altfel, locul întâi în clasamentul pe națiuni. Medaliiile obținute au fost împărțite astfel:

● AUR

Simona Radiș, Magdalena Rusu - dublu rame feminin, au câștigat autoritar cursa;

Florin Arteni - alături de Florin Lehaci, aur la dublu rame masculin;

Adriana Adam, Geanina Juncănariu - victorie cu barca de 8+1 ;

● ARGINT

Ciprian Tudosă - strocul bărcii de patru rame, în spatele Australiei;

Alexandra Ungureanu - componentă a bărcii de patru vâsle, în spatele Germaniei, la Lucerna;

● BRONZ

Mugurel Semciuc, Constantin Adam, Leontin Nuțescu - componenții bărcii de 8+1, care a terminat pe locul trei în Elveția.

Antrenorii Stelei, Marius Băcăoanu și Bogdan Codrici, sunt de asemenea în staff-ul lotului național. Cupa Mondială este o competiție pregătitoare cu caracter oficial și cu trei etape, în urma cărora se face un cumul de puncte din probele individuale. Tradițional, canotorii noștri participă doar la una dintre etapele de Cupa Mondială dintr-un sezon. ■

Cursă maraton de alergare montană

În vederea pregătirii pentru Campionatul Mondial de Alergare Montană, care va avea loc în luna septembrie, în localitatea Canfranc, Spania, stelistul Raul Butaci a participat la prestigioasa

competiție Lavaredo Ultra Trail, informează pagina oficială de Facebook a clubului militar.

Pe un traseu de 120 km, cu o diferență de nivel de 5.800 de metri, Raul a reușit să încheie cursa

pe poziția a doua, în 12 ore și 12 minute. Performanța este una deosebită, având în vedere dificultatea traseului, iar perspectivele, în vederea participării din toamnă, sunt de bun augur. ■

IMPACT

APEL UMANITAR

●Smaranda, soția caporalului clasa I Adrian Udrea, încadrat la UM 02214 București, a suferit o intervenție chirurgicală de transplant de rinichi la o clinică din Turcia. În urma controlului post-transplant, a fost necesară efectuarea unei proceduri numite angioplastie și introducerea unui nou stent, suma totală pe care o datorează clinicii fiind de aproximativ 1.100 de euro. Întrucât familia are nevoie de sprijin, colegii fac apel la solidaritatea, generozitatea și empatia dumneavoastră pentru a-i ajuta să poată suporta cheltuielile, deoarece Smaranda merită șansa la o viață normală. Donațiile se pot face în contul în lei RO68REVO0000102523229745 sau în euro în contul RO68REVO0000102523229745, pe numele Udrea Adrian, Codul BIC/ SWIFT: REVOROB.

●Un exemplu de curaj. Un om care nu a renunțat. Hai să fim parte din lupta lui Qandil! În urmă cu 12 ani, colegul nostru, maestrul militar Qandil Mustafa Constantin, a primit o veste care i-a schimbat complet viața: diagnostic de scleroză multiplă, o boală grea, lentă, fără leac, i-a răpit nu doar sănătatea, ci și cariera militară pe care o slujea cu devotament. Din cauza diagnosticului, și-a pierdut aptitudinea medicală necesară continuării activității în serviciul militar. Avea doar 24 de ani și își desfășura activitatea ca tehnic pe aeronava

C-27J *Spartan*, pregătind aeronavele pentru a executa misiuni. Pentru mulți, un asemenea diagnostic ar fi fost o sentință. Pentru Qandil, a fost începutul unei lupte. O luptă dusă cu durere, cu eforturi uriașe, dar și cu o voință impresionantă. Chiar și în fața riscului pierderii carierei militare, atașamentul profund față de aeronave l-a determinat să meargă mai departe. Cu multă determinare, continuă să contribuie, ca personal civil contractual, în cadrul Centrului de Antrenament prin Simulare de la Baza 90 Aeriană, unde deservește simulatorul de zbor al aeronavei C-27J *Spartan*. Astăzi, optimismul, curajul și bunătatea lui continuă să ne inspire. Cu mult efort, a reușit să înființeze Asociația *Pentru Q*, o inițiativă născută din dorința de a merge mai departe și de a le oferi speranță și altora. Dar, acum, nu mai poate lupta singur. Boala avansează, iar sprijinul nostru devine esențial. Are nevoie de tine, de mine, de noi toți! De oricine crede că niciun om nu ar trebui să ducă singur o asemenea luptă. Orice gest contează! Orice donație înseamnă o zi în plus cu zâmbet. O zi în plus cu speranță. O zi în plus de viață. Pentru donații: ASOCIAȚIA PENTRU Q. IBAN R035BTRLRONCRTOCY1867501, Banca Transilvania. Qandil a ales să nu renunțe. Haideți să alegem și noi să fim alături de el! ■

Veteran de război, sărbătorit

Generalului (ret) Octavian Leru, veteran de război, a împlinit, recent, vârsta de 104 ani. Cu acest prilej, distinsul veteran de război a fost vizitat de primarul sectorului 2, Rareș Hopincă, și de locțiitorul șefului Departamentului pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții personalului, general-maior Valeriu Roșu. Generalului (ret) Leru i-au fost oferite flori, plachete și diplome, iar din partea Primăriei Sectorului 2 un premiu financiar în valoare de 5.000 de lei.

Distinsul veteran s-a născut la Bacău, în data de 29 iunie

1921. A urmat cursurile unui liceu de profil matematică-fizică, științele exacte fiind pasiunea dânsului din copilărie.

Copil de ofițer, a urmat pe tatăl său în cariera militară. A absolvit Școala Militară de Ofițeri de Artilerie – Pitești, în iulie 1943. A luptat pe ambele fronturi, în Est și în Vest. Finalul războiului l-a găsit în Cehoslovacia, în apropiere de Praga. *Pentru nimic în lume nu renunț*, a fost deviza ofițerului în acei ani tulburi.

La începutul carierei sale, generalul (ret) Leru a întâmpinat

unele greutăți în demersurile sale pentru a urma o instituție de învățământ superior, din cauza originii sale sociale.

După război a absolvit cursurile Facultății de Construcții în București, având o carieră deosebită în proiectare construcții militare și civile. Distinsul veteran de război a contribuit la construirea patrimoniului național, printre care: Hotelul *Mara* din Baia Mare, complexul *Yalta* din Mamaia (în apropiere de hotelul *Rex*), complexul *Cotroceni*, magazinul *Unirea* și alte construcții pe Valea Jiului.

De asemenea, a publicat o serie de manuale privind lucrări de proiectare în construcții. *Am dus o viață de proiectant 13 ani, apoi am devenit inginer consilier pentru proiectări. Am fost trecut în rezervă în 1981. Am continuat ca inginer consilier la Camera de Comerț, până la Revoluție. În viață este bine să faci ce îți place. Să înveți și să înveți. Dacă nu faci ce îți place este rău pentru tine și, în special acolo unde vei lucra. O viață de cătană, așa îi spun eu și nu regret nicio clipă*, a spus generalul (ret) Octavian Leru. ■

Căpitan Cristian Păduraru

ANIVERSĂRI

●La 1 iulie, se împlinesc 25 ani de la înființarea Direcției Audit Intern. Astfel, prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. MS67/2000, în cadrul structurilor centrale ale Ministerului Apărării Naționale, a fost înființată Direcția Audit Intern. În același an, au fost elaborate și aprobate primele norme metodologice privind organizarea și funcționarea auditului public intern în MAPN. Ulterior, în baza actelor normative care reglementează auditul public intern, au fost elaborate și aprobate noi norme metodologice care au încorporat elementele de nouitate în materie. În această perioadă, personalul competent și înalt calificat al structurii de audit, și-a făcut datoria, contribuind la buna funcționare a sistemului militar. Sarcinile ce revin auditorilor interni sunt complexe, dar cu profesionalism și devotament, au fost realizate la parametri optimi. La ceas aniversar, urez foștilor și actualilor auditori La mulți ani! și mult succes în activitatea ce cu onoare o desfășoară.

General de brigadă (r) dr. Călțan Alexe

●Filiala județeană Sibiu *General Ilie Șteflea* a ANCMRR *Alexandru Ioan Cuza* urează camarazilor și simpatizanților, care-și aniversază ziua de naștere în luna iulie, sănătate, fericire și împliniri alături de cei dragi, astfel: coloneii (ret) Gheorghe Ilie Drăgan, Gheor-

ghe Panaitescu, Ioan Chirica, Ion Petrescu, Petru Scânteii, Ioan Tat, Ștefan Vișan, Gheorghe Filigean, Ștefan Cornel Rodean; comandorul (ret) Ilie Drugan; locotenenti-coloneii (ret) Victor Nicolae Manolescu, Nicolae Dumitrescu, Virgil Marian Vintilă, Viorel Toader, Virgil Ispas, Nicușor Ioniță; maestrul militar (ret) Mircea Viorel Sopon; plutonierul-adjutant principal (ret) Mioara Cioran; plutonierul-adjutant (ret) Alexandru Iulian Codel; membrii simpatizanți Jana Bunea, Anișoara Ghișoiu, Elena Onet, Silvia Rei, Victoria Suzana Pazgu, Mariana Muntoiu, Hortenzia Baciu. La Mulți Ani cu sănătate!

●Biroul Permanent al filialei județene Timiș *Colonel Ion Enescu* al ANCMRR urează membrilor săi, care în iulie, își sărbătoresc ziua de naștere, multă sănătate, viață lungă și bucurii alături de persoanele dragi din viața lor: comandor (ret) Vasile Feurdean; coloneii (ret) Dumitru Cășeriu; Florin-Filiftei Enaiche; locotenenti-coloneii (ret) Dumitru Amariei, Maria Balogh, Nicolae Crăciunescu, Mircea Drăgan, Vasile-Gașpar Karancsi, Gheorghe-Constantin Măgureanu, Adi-Aurelian Murtaza; căpitan (r) Sorin-Adrian Ghergu; urmaș Diana Nanu. La mulți și fericți ani, stimați camarazi!

●Comitetul și Biroul Permanent ale filialei ANCMRR - Sector 6 București transmit tuturor membrilor săi care își aniversază, în iulie, ziua de

naștere și ziua onomastică de Sf. Ilie, cele mai calde urări de sănătate, fericire, bucurii, împlinirea tuturor dorințelor și *La mulți ani!* Menționăm pe colegii, membri ai filialei noastre: generalii de brigada (r) Valentin Silvestru și Gheorghe Mitroi; coloneii (r) Iulian Boeru, Laurențiu Dinu, Constantin Ene, Eugen Bujor, Mihai Câmpeanu, Romeo Barabaș, Dan Dumbrăveanu, Ilie Tănăsescu, George Erhan, Nicolae Vizireanu, Iulian Ivan, Florea Gheorghe, Mihai Miron, Vasile Latea, Victor Pistrui, Romeo Barabas, Ioan Mina, Toader Obreja și Nicolae Scriciu; comandorii (r): Paul Ionescu, Ioan Bota, Stelian Ceslea și Virgil Coman; locotenenti-coloneii (r): Marian Bolintși și Constantin Svinitschi; maior (r) Marius Alexandrescu; căpitan George Radu; locotenenți (r): Cătălin Bucur și Laura Parepa; sublocotenent (r) Ion Tudor; maiștrii militari (r): Adrian Bircă, Ștefan Bățan, Ilie Badiță, Nicolae Mușat, Vasile Tudor și Gheorghe Sterian; plutonierii-adjutanți principali (r): Mihalela Strambeanu, Gheorghe Argint, Marian Sovar, Gheorghe Iloviceanu, Monica Hambaraș, Ion Lățea și Marin Novac; urmași / susținători: Mariana Ioncea, Cornelia Toma, Laurențiu Marinouiu, Cristina Constantinescu, Marlena Gere, Maria Oprea.

Colonel (ret) Marian Tudor

●Filiala județeană Botoșani *General Gheorghe Avramescu* a ANCMRR *Alexandru Ioan Cuza*, urează camarazilor care-și ani-

versează ziua de naștere în iulie, sănătate, fericire, pensie lungă și împliniri, alături de cei dragi, astfel: Comandor Dumitru Ilie Alexuc; coloneii: Ilie Aparaschivei, Iorgu Crihan, Alexandru Bejinariu, Nicu Blezneac, Dionisie Brădățan, Gheorghe Oglage, Marius-Gabriel Zgarcea; locotenent-colonel Ioan Achiței; maiorii: Sandu Floroiu, Iulian Gheorghiu, Gheorghe Zaharia; căpitan Ioan Moroșan; maestrul militar principal Victor Matei; maestrul militar clasa a II-a Cătălin Butnariuc; plutonierii-adjutanți principali: Eugen Bostan, Mihai Gavriluc, Liviu Gilca, Anduta Prescornita, Gabriel Roșca, Constantin Sandu, Dumitru Ungureanu; plutonier-major Iulian - Crstian Brânzei.

●Biroul permanent al filialei județene *General Mihail Perju Braov* al ANCMRR București, transmite tuturor membrilor săi care aniversază, în iulie, ziua de naștere, cele mai calde urări de sănătate, fericire, bucurii, împlinirea tuturor dorințelor și tradiționalul *La mulți ani!*, după cum urmează: general de brigadă (ret) Cornel Vaida; Comandor Gheorghe Voicu; Coloneii (ret): Lazăr Ioan Boroș, Nicolae Gava, Claude Cozneau, Ioan Ghinea, Ioan Lixandru, Constantin Carabelea; locotenenti-coloneii (ret): Gheorghe Dodi, Gherghe Mândrea; maior (ret) Lucian Matei; căpitan (ret) Vasile-Victor Demian; sublocotenent (ret) Luminița Nastovici; maestrul militar principal (ret) Nicolae Cențu; plutonierii-adjutanți

principali (ret): Ioan Apostu, Constantin-Ștefan Pătrășcanu; Emil Minea; plutonier (ret) Ion Ștefănescu.

Colonel (ret) Tudorel Timofi

●Comitetul și Biroul Permanent ai Filialei ANCMRR - Sector 6 transmit tuturor membrilor săi care își aniversază în luna iulie 2025, ziua de naștere și ziua onomastică de Sfântul Ilie, cele mai calde urări de sănătate, fericire, bucurii, împlinirea tuturor dorințelor și *La mulți ani!* Menționăm pe colegii, membri ai filialei noastre: generalii de brigada (r) Valentin Silvestru și Gheorghe Mitroi; coloneii (r) Iulian Boeru, Laurențiu Dinu, Constantin Ene, Eugen Bujor, Mihai Câmpeanu, Romeo Barabaș, Dan Dumbrăveanu, Ilie Tănăsescu, George Erhan, Nicolae Vizireanu, Iulian Ivan, Florea Gheorghe, Mihai Miron, Vasile Latea, Victor Pistrui, Romeo Barabas, Ioan Mina, Toader Obreja și Nicolae Scriciu; comandorii (r) Paul Ionescu, Ioan Bota, Stelian Ceslea și Virgil Coman; locotenenti-coloneii (r) Marian Bolintși și Constantin Svinitschi; maiorul (r) Marius Alexandrescu; căpitanul (r) George Radu; locotenenți (r) Cătălin Bucur și Laura Parepa; sublocotenentul (r) Ion Tudor; maiștrii militari (r) Adrian Bircă, Ștefan Bățan, Ilie Badiță, Nicolae Mușat, Vasile Tudor și Gheorghe Sterian; plutonierii-adjutanți principali (r) Mihaela Strămbeanu, Gheorghe Argint, Marian Sovar, Gheorghe Iloviceanu, Monica Hambaraș, Ion Lățea și Marin Novac; urmași cmd și

susținătorii Mariana Ioncea, Cornelia Toma, Laurențiu Marinouiu, Cristina Constantinescu, Marlena Gere, Maria Oprea.

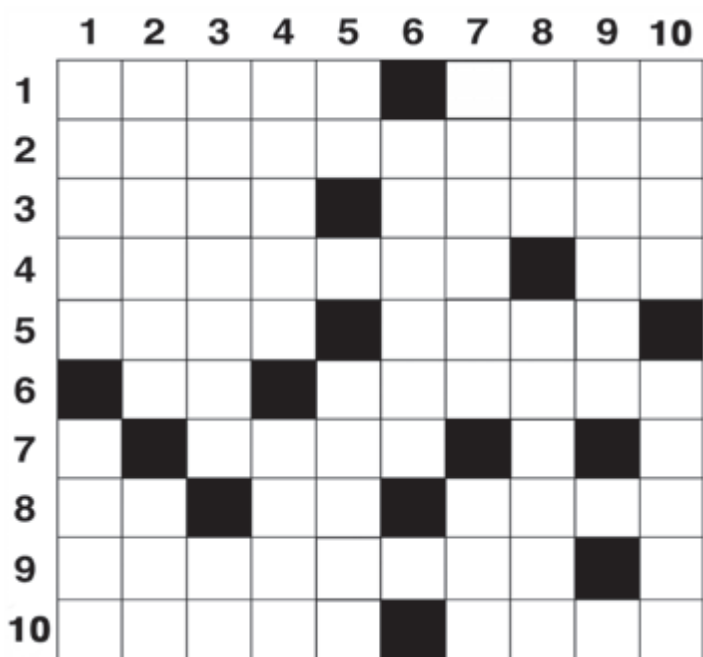
DECESE

●Filialele ANCMRR - Sectoarele 4, 5, și 6 București anunță cu durere și tristețe trecerea în neființă, la 28.06.2025, a camaradului nostru, colonel (rtr) CIOANCĂ NECULAI. Colonelul (rtr) ing. geodez Cioancă Neculai a fost un cadru militar tehnic desăvârșit al armatei, în mod deosebit, la Agenția Geo-Spațială de Informații (DTM) în funcții de mare răspundere, locțiitor al agenției. A făcut cinst sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională, cu mare responsabilitate, onoare și simț de răspundere, inclusiv, după trecerea în rezervă, ca membru în comitetul ANCMRR - Filiala Sector 4 București. Dumnezeu Să-l ierte și Să-l odihnească în pace! Condoleanțe Familiei și Putere de a trece mai ușor peste această mare suferință și durere! Un mare om cu suflet generos! Va rămâne veșnic ca o amintire vie în sufletele noastre! Serviciul Religios și Ceremonialul Militar vor avea loc la 2.07.2025, începând cu orele 11.00, la Cimitirul Ghencea 3 Militar. Transmitem sincere condoleanțe familiei, în mod deosebit Ginei Mincu, partenera de viață, fiilor Andrei și Robert-Lucian, nepoților Aurora și Sebastian! Odihna veșnică!

CALEIDOSCOPI

Cu atenție

Colonel (r) Teodor Amzoi

Dezlegare la careul Dor din Observatorul militar nr. 24/2025

ANUNT, USAR, NANE, CRESE, IT, NUANTAT, NAMESNIC, R, ALO, OTRAVA, AVARIE, UC, A, IC, T, ALT, VAL, SADICA, ABATUT, CAR, TA, CRETINE.

Orizontal: 1) Dacă-ți pică una mare... ai parte de ceva bun – E haina cu cozi. 2) Uneori sunt cu plusuri, alteori cu minusuri. 3) Nu-i totul uniform (pl.) – A fost odată. 4) Te face mai înțelegător – E la început oare? 5) A chema la judecată – Gaz. 6) Cută la poala fustei! – Îl dai înapoi cu țărâta. 7) Din loc în loc. 8) La coada lacului! – O asemănare – A pierde apa. 9) Un fel de a fi. 10) A da răul la o parte – Are multe ramificații la cap (pl.).

Vertical: 1) Cu multe încrengături – Moartea războiului. 2) Pofță ne bună – Punctul de comandă. 3) Are multe rețete – Careu! 4) A se lăsa pe tânjală – Dă o altă linie. 5) Cea din ceartă! – Un braț în pădure. 6) Fraționare. 7) Fără grosolăniei – Apă sănătoasă. 8) Dă căldura la animale – O suflare plăcută. 9) Un ion cu trăsături negative (pl.). 10) Se zice că... – Locuitorii Traciei. ■

CRİPTOGRAFIE

Victorie (7,2,5,7)

Colonel (r) Teodor Amzoi

Dezlegare la criptografia Învins (5,2,5,9) din Observatorul militar nr. 24/2023

Căzut la prima încercare.

ȘTIAȚI CĂ...

Ilarion Barbu

...În 1602 a început construirea Mănăstirii Secu, ctitorită de Marele Vornic Nestor Ureche, tatăl cronicarului Grigore Ureche?

... Legea pentru înființarea unui serviciu de navigație fluvială și maritimă în România s-a publicat în 1888? În baza ei au fost create NFR – Navigația Fluvială Română și SMR – Serviciul Maritim Român.

... În 1923 a fost promulgată legea pentru înființarea Facultății de Farmacie din București, separând-o astfel de Facultatea de Medicină?

... Scriitorul Vasile Alecsandri (foto) a publicat, în 1856, în revista *Steaua Dunării*, poezia *Hora Unirii* care a devenit imnul de luptă pentru Unirea

Principatelor, imnul unității naționale românești?

... În 1958, Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii a inaugurat aeroportu-

lui londonez Gatwick, al optulea din Europa ca trafic aerian?

... Prima monetărie din SUA a fost deschisă în 1652, la Boston?

... Prima grădină zoologică publică a fost deschisă în 1793 la Paris?

... Ion Pop-Reteganul (n.1853) a fost pedagog, publicist, prozator, socotit a fi cel mai valoros folclorist al Ardealului?

... În 1865, la Munchen, a avut loc premiera operei *Tristan și Isolda* de Richard Wagner?

... Americanul H.F. Callahan a patentat, în 1902, *plicul ca fereastră* pentru corespondență?

... În 1939 a fost inaugurat, la București, Muzeul CFR?

... Prima biserică în totalitate gotică, Basilica Saint Denis de lângă Paris, a fost sfințită în 1144?

... În 1985, la New York, s-a vândut un ou Faberge pentru suma de 1.375.000 lire sterline?

... În cadrul primului război anglo-olandez, în 1653, a început Bătălia Navală de la *Gabbard* (Coast Suffolk, Anglia) între flota Angliei și cea a Provinciilor Unite (Olanda)?

... Alexandru Balaci (n. 1916) – italienist, critic și istoric literar român a fost membru al Academiei Române?

... În 1924 au început primele cursuri la Academia Militară a Chinei?

... Cel mai vechi tratat valabil și în prezent este *Tratatul Anglo-Portughez* semnat în 1373?

... În grădina Vaticanului, în 1995, a fost plantat un măslin, marcând prima aniversare a stabilirii relațiilor diplomatice între Vatican și Israel? ■

CIVILIZAȚIA OCHIULUI

Foto: Petrică Mihalache

COGITO

În ciuda vârstei, poți fi mai tânăr ca niciodată.

Albert Einstein

AGENȚIA MEDIA A ARMATEI

Observatorul militar

REDACTOR-ŞEF
Colonel Florin Şperlea
tel. 021/322.66.34,
e-mail: florin.sperlea@presamil.ro

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT
Locotenent-colonel
Dan Constantin Mireanu
tel. 021/322.82.87, int. 112.

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT
PUBLICAȚII ELECTRONICE
Locotenent-colonel Bogdan Oproiu
tel. 021/322.82.87, int. 112.

SECRETAR GENERAL
DE REDACȚIE
Maior Marius Mocanu
tel. 021/322.67.92

REDACTORI
Căpitan Andreea Motoc,
plutonier-adjutant principal
Lucian Irimia,
plutonier-major Alina Andrieș,
Liviu Anghel, Marius Bătcă,
Cristian Frisk, Dorin Luca
tel. 021/322.67.92

STUDIUL MULTIMEDIA
Locotenent-colonel Marius Gheorghe,
plutonier Marius Lupu,
sergent-major Adrian Olteanu

FOTOREPORTAJ
Plutonier-adjutant principal
Eugen Mihai

TEHNOREDACTARE
COMPUTERIZATĂ
Plutonier-adjutant principal
Cătălin Ovrei,
sergent-major Cristian Lenga

CORECTURĂ
Oprina Melcioiu

DIFUZARE
Plutonier-adjutant principal
Rodica Dincă,
caporal Valentin Apostol,
caporal Ionuț Eduard Dumitru
tel. 021/322.82.87

ADRESA REDACȚIEI:
București, Bulevardul Unirii,
nr. 57, bloc E4, sector 3,
O.P. 4, C.P. 4-159, Cod 741382
Tel./fax 021/322.83.88

ABONAMENTE
tel. 021.322.82.87
Cont:RO56TREZ
70320360150XXXXX
Taxele postale – achitate conform
aprobării D.G.P.T.C nr.137/8598-1980.

Tiparul executat la
TIPOART IDEA STUDIO

www.presamil.ro
tpa@presamil.ro
observatorul.militar@presamil.ro
www.facebook.com/OBSERVATORULMILITAR

Cap lîmpede:
căpitan Andreea Motoc

ISSN1223-3641. Închiderea
0614 editiei – marți,
C.1812/2025 ora 12.00

© Ministerul Apărării Naționale
„Reproducerea de scurte extrase este permisă în condițiile prevăzute de art. 33 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.”

SĂNĂTATE

CANTAVAC 2.0 – proiect strategic pentru sănătate

Săptămâna trecută, la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară *Cantacuzino*, a fost lansat oficial CANTAVAC 2.0, un proiect ambițios, de importanță strategică pentru România și pentru sănătatea publică.

Căpitan Andreea Motoc
andreea.motoc@presamil.ro
Foto: Valentin Ciobîrcă

Cu un buget de peste 445 de milioane de lei, acest proiect își propune să aducă inovații în dezvoltarea de vaccinuri, seruri și alte medicamente biologice, esențiale pentru siguranța națională. Contractul de finanțare a fost semnat la 20 decembrie 2024, iar acum se află în primele luni de implementare activă.

Proiectul CANTAVAC 2.0 este condus de Institutul *Cantacuzino*, o instituție cu o tradiție bogată și o structură unică în cercetarea și dezvoltarea medicală. Dr. Crina Stăvaru, director științific al acesteia și director de proiect, a subliniat rolul central al instituției: *Institutul Cantacuzino constituie un mediu propice de dezvoltare pentru produse noi, având un nucleu de experți în domeniul bio-medical, aparatura și cunoștințele necesare, fapt dovedit în pandemia de coronavirus în care, cu toate că nu a produs vaccin, a fost punctul central în stocarea și distribuția acestuia în condiții reglementare și de siguranță, fiind în același timp implicat în multe alte acțiuni cu impact în sănătatea publică.*

Proiectul reunește mai mulți parteneri, printre care cinci instituții academice – Academia Tehnică Militară *Ferdinand I* din București, Universitatea de Medicină și Farmacie *Iuliu Hațieganu* din Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie *Grigore T. Popa* din Iași, Institutul de Biochimie al Academiei Române din București și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Domeniul Patologiei și Științelor Biomedicale *Victor Babeș* din București – alături de patru companii private.

Această colaborare extinsă este esențială pentru a acoperi întregul spectru de cercetare-dezvoltare-inovare și pentru a facilita transferul tehnologic către piață. Fiecare partener aduce o expertiză specifică, transformând CANTAVAC 2.0 într-un proiect multidisciplinar, vital pentru orice dezvoltare biofarmaceutică.

Scopul principal al CANTAVAC 2.0 este de a duce produse-

le biologice de la stadiul de laborator (ceea ce înseamnă că au fost testate și au arătat beneficii) la un nivel avansat de maturitate tehnologică. Acest lucru înseamnă că produsele vor fi dezvoltate suficient pentru a fi folosite ulterior în studii clinice pe oameni. Dr. Stăvaru a explicat

Dr. Crina Stăvaru

complexitatea procesului: *Chiar dacă avem produse dezvoltate la nivel de laborator, de o maturitate tehnologică care ne permite să mergem mai departe, trebuie să optimizăm diverși pași în dezvoltarea produsului respectiv și, în același timp, trebuie să facem toată documentația necesară pentru autorizare.*

Printre produsele vizate se numără vaccinul gripal tetravalent, serurile terapeutice, prebiotice și suplimentele alimentare naturale, care vor beneficia de tehnologii modernizate.

Obiectivele specifice ale proiectului includ dezvoltarea de produse inovatoare, trecerea de la cercetarea de laborator la producția la scară mare, respectând standardele de fabricație, integrarea inteligenței artificiale, certificarea studiilor preclinice și crearea unei biobănci – o infrastructură modernă pentru stocarea și gestionarea materialului biologic.

Una dintre cele mai mari provocări ale proiectului este asigurarea resurselor umane competente. Dr. Stăvaru a subliniat necesitatea identificării specialiștilor de nișă. *Expertiza pe care noi o cerem este o expertiză de nișă și suntem obligați să luăm tineri pe care să-i instruiem. Dar, în același timp, avem nevoie și*

de experți, de persoane calificate, care să fie capabile să instruiască.

Proiectul își propune să atragă tineri specialiști și studenți, oferindu-le oportunități de formare și dezvoltare profesională. Finanțarea proiectului este asigurată, în mare parte, prin fonduri europene, cu o contribuție semnificativă din partea Ministerului Apărării Naționale, pentru componenta de infrastructură.

Invitat la lansarea proiectului, Tudor Prisecaru, vicepreședintele Autorității Naționale pentru Cercetare, a evidențiat complexitatea managementului unui proiect de o asemenea anvergură: *Trebuie să avem în vedere faptul că atât partea financiară, cât și partea de management a resurselor umane trebuie să fie atent ținute sub control pentru a putea evita disfuncționalitățile care apar, de obicei, în aceste cazuri.*

Tudor Prisecaru

Sanda Hilgen, șefa serviciului de verificare financiară din cadrul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, a confirmat unicitatea și complexitatea acestui proiect strategic. Ea a laudat implicarea companiilor private, care își dedică resursele în astfel de inițiative: *Faptul că aceste întreprinderi mici și mijlocii se implică atât de puternic, își utilizează toate resursele pe care le au, inclusiv cele financiare, în tipul acesta de proiecte, cred că este un lucru care ar trebui chiar recompensat într-un anumit fel.* De asemenea, a menționat că salariile oferite prin aceste fonduri europene sunt la nivel european, detaliu foarte important pentru motivarea tinerilor.

Sanda Hilgen

CANTAVAC 2.0 reprezintă un proiect de cercetare și o investiție strategică în viitorul sănătății, care răspunde nevoilor identificate în Strategia Națională de Sănă-

tate 2023-2030, vizează creșterea acoperirii vaccinale și reducerea răspândirii bolilor prevenibile.

Impactul unei astfel de inițiative va fi, în cele din urmă, modernizarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare, extinderea spațiilor de testare preclinică și construirea unei arii pilot pentru activități experimentale și tehnologice.

Tudor Prisecaru și-a exprimat încrederea în succesul proiectului, având în vedere parteneriatul extins și obiectivele clare. Sanda Hilgen a adăugat: *Ce se întâmplă aici nu sunt niște cercetări de sertar, ele sunt realizări care trebuie implementate în viața oamenilor. Este o chestiune care va duce la îmbunătățirea aspectului vieții în general, a locuitorilor din România, poate și pe plan internațional.* ■

Joi, 26 iunie, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară *Cantacuzino* a primit Drapelul de luptă al unității. Cu acest prilej, a avut loc o ceremonie militară și religioasă, care a inclus citirea decretului de acordare, înmânarea Drapelului de luptă, depunerea jurământului și defilarea.

Colonelul Cătălin-Gabriel Smarandache, comandantul institutului, a declarat: *În prezent, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară Cantacuzino, prin laboratoarele de referință, recunoscute de Organizația Mondială a Sănătății, contribuie la supravegherea sănătății publice și este în măsură să execute un diagnostic rapid în caz de alertă epidemiologică, oriunde pe teritoriul României, fiind, datorită performanțelor deosebite, parte integrantă a sistemului sanitar național.* ■